

28è Premi de
narrativa curta
per Internet Tinet
(Premis Literaris
Ciutat de Tarragona
2024-2025)

■■ Cossetània

... ets tu i altres contes

T. Tokumei • J. Pàmies • E. Miró
C. Jurado • S. Fernández • M. Grau
P. Matias-Guiu • T. Alcázar • F. Sarola
M. Llorens • I. Yagües • M. T. Gavalrà
B. Bas • R. Gurrera • A. Figueras

Col·lecció Narrativa - 110

... ETS TU
i altres contes

28è Premi de narrativa curta per Internet Tinet
(Premis Literaris Ciutat de Tarragona 2024-2025)

□■ Cossetània

Aquest llibre recull el conte premiat en el
28è Premi de narrativa curta per Internet Tinet
(Premis Literaris Ciutat de Tarragona 2024-2025)
i una selecció dels millors relats que s'hi van presentar.
El premi Tinet l'organitzen i el convoquen la Casa de les Lletres de
l'Ajuntament de Tarragona, Òmnium Cultural del Tarragonès
i el Centre de Normalització Lingüística de Tarragona.

Van integrar el jurat de la vint-i-vuitena edició:
Albert Ventura, Àngel-O. Brunet, Coia Valls, Aissata M'ballo
i Amadeu Roig, com a secretari.

L'edició d'aquest llibre compta amb la col·laboració de:

Primera edició: desembre del 2025

© dels textos: els autors

© d'aquesta edició:

9 Grup Editorial

Cossetània Edicions

C. de la Violeta, 6 • 43800 Valls

Tel. 977 60 25 91

cossetania@cossetania.com

www.cossetania.com

Impressió: Romanyà Valls, SA

ISBN: 978-84-1356-542-2

DL T 1323-2025

No és permesa la reproducció total o parcial d'aquest llibre, ni la seva incorporació a un sistema informàtic, ni la seva transmissió en cap forma ni per cap mitjà, sigui electrònic, mecànic, per fotocòpia, per gravació o altres mètodes, sense el permís previ i per escrit dels titulars del *copyright*.

OBRA GUANYADORA

... ETS TU

Toritaka Tokumei

GUANYADOR DEL 28è PREMI DE NARRATIVA CURTA
PER INTERNET TINET

El mim és allà, a la plaça, però no del tot. La mateixa plaça és un escenari efímer, construït per durar només el temps que el públic ho permeti. Hi ha un petit parc amb bancs de fusta i una font al voltant de la qual es belluga un grup de nens. Un oreig sembla insistir a allunyar els riures. Al centre hi ha alguna cosa que atreu a tothom: el mim. Les seves mans tracen línies a l'aire, línies que no són línies, sinó fragments d'alguna cosa invisible, alguna cosa que es forma i es deforma alhora en un joc continu de creació i desaparició.

Davant seu, una persona, espectadora per casualitat, s'ha quedat aturada, potser buscant un breu descans enmig d'un dia qualsevol. Un dia que ha estat llarg, ple d'obligacions i preocupacions, i en aquest moment de pausa la curiositat l'atrapa. Es queda allà, dempeus, mirant. No és que entengui tot el que el mim està fent, però hi ha alguna cosa en la precisió dels seus moviments que captiva. Les seves mans, àgils i segures, semblen modelar l'aire com si fos argila, i aquesta destresa és

difícil d'ignorar. Mira el mim i sent que aquelles línies no només dibuixen una caixa, sinó alguna cosa més profunda, alguna cosa que s'enrosca al seu voltant de manera imperceptible. Cada gest sembla tenir un propòsit ocult, una intenció que no es revela a simple vista. La sensació és estranya, gairebé inquietant, com si aquelles línies invisibles estiguessin traçant no només els límits d'una caixa a l'aire, sinó també els límits de la seva pròpia percepció.

Al principi la multitud riu. Tothom ho fa, fins i tot la persona espectadora casual, perquè l'acte, la broma, sembla òbvia: un mim tancat en una caixa inexistent, atrapat pel seu propi gest, per la seva pròpia voluntat. És divertit, sí, una il·lusió que provoca la rialla fàcil en adults i infants per igual. Tot sembla tan lleuger, tan sense pes, com si l'aire mateix fos el material del qual estan fetes aquelles parets invisibles.

El mim segueix, no para. Els seus moviments són precisos, repetits una vegada i una altra, cada cop més enfocats, més enèrgics, com si en el seu esforç per traçar la presó estigués descobrint alguna cosa que va més enllà del gest. Les seves mans pugen, baixen, dibuixen una cantonada, després una altra, i tanquen la caixa amb una perfecció solemne, seriosa. Gairebé fa por. Cada línia traçada a l'aire se sent més densa, més real, tot i que ningú les veu.

La persona, encara somrient, nota alguna cosa diferent. Ja no és una simple broma, una actuació; hi ha una tensió a l'aire, una sensació estranya, com si el mim, sense dir res, li estigués parlant directament. Les rialles dels altres es van apagant, com si les parets invisibles

Paula Álvarez Hurtado

comencessin a absorbir els mateixos sons. Els nens han deixat de córrer, i ara el mim és l'únic centre d'atenció. Els ulls de la persona es troben amb els del mim, que continua dibuixant, traçant, amb una concentració gairebé malaltissa.

La persona intenta apartar-se, moure's cap a un costat, però alguna cosa la reté de sobte. No és el mim, ni la multitud; ni tan sols les rialles, que ja s'han convertit en un murmurí distant. És una altra cosa. Alguna cosa en la mateixa estructura del que està succeint. Les línies, aquells traços a l'aire, deixen de ser una mera il·lusió. S'han convertit en un límit, en una presó silenciosa. I, tot i que la persona intenta convèncer-se que encara és part del públic, alguna cosa freda al seu estómac li diu que ha travessat una frontera invisible, que ara (potser sempre?) és dins aquell espai que el mim ha creat amb les seves mans. Aquella cosa freda es tanca com un puny a dins. No hauria de ser possible, però si no ha estat el mim qui ha traçat les línies, qui ha estat? Ha estat el mim realment? Potser jo? Potser tu, que les estàs llegint?

L'aire es torna més dens, com si les línies fossin alguna cosa més que un truc visual. La caixa es tanca, a poc a poc, amb una precisió inquietant. La persona ha deixat de riure. Ara hi ha una incomoditat, un malestar que l'envolta. Ho torna a intentar, però ja no es pot moure. Els ulls del mim continuen fixos en els seus, i les seves mans blanques no deixen de dibuixar línies que no només són a l'aire; són a la seva ment, al seu cos, segregant-la de la resta de la multitud d'una manera que va més enllà del fet físic.

El mim continua dibuixant les línies que jo traço i tu llegeixes. Mentre llegeixis, tot existirà: el mim, la multitud, la caixa. Però quan les paraules arribin al final, quan el relat es dissolgui en la teva memòria, tot desapareixerà. El mim desapareixerà, la multitud es dispersarà, i les línies que formaven la caixa s'esvairan com el record d'aquest instant.

La persona parpelleja. Alguna cosa ha canviat. La multitud, que havia estat present, sembla haver desaparegut en un sospir. Ja no hi ha parc, ni bancs, ni font. Cap nen corre, cap rialla sona. Fins i tot la plaça ha començat a desdibuixar-se al fons, com si fos una imatge borrosa. El mim segueix, però el seu rostre també comença a diluir-se, com si les línies que traça a l'aire es gressin contra ell, arrossegant-lo cap a aquell buit que ha creat.

Però tu segueixes aquí. Continues llegint. I, mentre llegeixis, mentre aquestes paraules tinguin forma a la teva ment, tot existeix. Tot segueix. Les línies continuen dibuixant-se, el mim encara es mou, la caixa continua tancant-se. I, tot i que saps que el relat està a punt d'acabar, alguna cosa et reté, t'empeny a seguir, et convida a acabar de llegir cada paraula, cada traç, com si la teva existència dins aquest text fos una trampa subtil.

Al final t'adones que, mentre llegeixis, mentre aquestes línies persisteixin a la teva ment demà i demà i demà, mentre existeixis en el text i en el temps, entens que qui està realment tancat en una caixa...

FINALISTES

EL CRIM PERFECTE

Jaume Pàmies i Blanes

MENCIÓ ESPECIAL

Matar impunement. Sense conseqüències. Sí, es pot fer. Ja t'ho vaig dir. Però tu no ho recordes, oi? Crec que recordes ben poc del que dic. I no per falta de memòria. Mira, la sortida de Vilademuls. Et sona? Exacte, estem anant cap a la masia. El Maps diu que arribarem cap a les sis, encara serà de dia. Que en feia, de temps, que no hi veníem! Deu fer anys, eh? Quines costellades! I quines trompes! Mira, em fa il·lusió poder-t'ho explicar aquí, al cotxe. Amb la calma del viatge.

El crim perfecte és possible. I t'ho acabo de demostrar. Veus? Tenia raó. Tot i que haig de reconèixer que és també gràcies al teu inestimable ajut. Precisament tu, que no eres pas un entusiasta de la meva tesi. Però la teva antítesi va ser un gran estímulo. I t'admiro per això. No per la teva capacitat de defensar el teu argument, que és nul·la. Més aviat admiro aquesta habilitat que tens de poder sustentar una opinió des de la ignorància. En canvi jo ja saps de sobres que soc allò que en diuen *rata de laboratori*. Proves, anàlisis, càlculs. Bata blanca. De

vuit a cinc. Creació zero. Formo part d'un engranatge gegant. Tots som formiguetes que fan la seva part de la feina. "Una tasca molt important", sol dir el nostre director general quan rep els premis que ens donen sovint. I ens ho agraeix a tots amb un "Gràcies a tot l'equip... Sense ells res d'això no seria possible...". Doncs jo soc una minúscula part d'aquest equip. I saps què? Jo faig una feina excepcional. Que queda diluïda entre el mar de companys i companyes que també fan una feina "excepcional": de neteja, de comptabilitat, d'administració o de manteniment. No em queixo. Jo soc un corredor de fons. Amb paciència infinita. Però aquest altre projecte és tot el contrari. És especial, únic i de gran complexitat. I saps què? És personal. I tota empresa d'aquest calibre necessita rigor i precisió. I paciència. Em deia un professor que, per afrontar un projecte, en especial els que busquen l'excel·lència, cal una gran "capacitat de pensament crític i de resoldre problemes complexos". I en aquest camp, entre tu i jo, soc molt bo. És el primer cop que ho dic. Mai se m'hauria acudit dir res semblant a ningú. Deu ser la intimitat del cotxe.

La hipòtesi era ben clara: "És possible cometre un crim perfecte que sigui completament indetectable i sense conseqüències per al criminal?" Tu t'entossudies a repetir fins a avorrir que no era possible. Jo acabo de demostrar-te que sí! El teu gran, i únic, argument era que sempre els enxampaven. Però mai t'havies parat a pensar per què. De fet, tu mai et pares a pensar gaire en res. Tu ets més de deixar-les anar i avall que fa baixada.

Ara ja t'ho puc dir, perquè fa molt de temps que hi estic treballant. La gent que mata comet molts errors.

Bruna Garreta i Escoda

A alguns, en ser novells en la matèria, tot se'ls fa una muntanya; a altres tot se'ls en fot i no hi tenen res a perdre. I la majoria estan desesperats. Un altre gran error és l'execució. Només cal fer una mica de recerca per veure com en són, de patètics, alguns assassinats. O intents d'assassinat. N'hi ha de tan maldestres que ni tan sols han estat capaços de matar la seva víctima. Sense anar més lluny, l'altre dia, a un paio li van clavar disset ganivetades. Pertot arreu. I ni tan sols el van matar. O aquell que va voler atropellar la seva víctima. Aquest almenys havia estudiat els seus moviments, els seus costums. Però tampoc. Dels nervis, se li va calar el cotxe. Una colla d'aficionats!

La meva proposta és ben nítida. Per començar, deixar ben net tot el perímetre que després assegurarà la policia. Zero restes d'ADN; ni empremtes dactilars, ni contaminació de cap mena. Tot net i polit. Després, una bona coartada. Per a això calen dues coses: que hi hagi força gent que pugui testificar on era jo en el moment dels fets i, per tant, que l'assassinat es cometi sense que jo hi sigui present. Ja veig venir la teva rèplica: "Tu ara t'inventaràs la màquina del temps." D'alguna cosa m'ha de servir haver-me tret, entre d'altres, la carrera d'Enginyeria de Sistemes amb matrícula d'honor, *cum laude* i menció especial. La preparació ha estat la part que més m'ha fet gaudir. He dissenyat un sistema perfecte per matar la meva víctima sense que jo hi sigui present. He tingut en compte, per descomptat, els seus hàbits, els dels seus familiars i els de les seves amistats. Després només ha calgut idear un parell d'enginys per assegurar-me que quedava ben morta. Un cop consumat el crim, només

queda tornar a casa de la víctima a fer neteja sense ser vist. I esperar. Com més dies passin, millor. Com et deia, precisament en aquest camp hi tinc la mà trencada. I mai se m'escapa cap detall.

I perquè això funcioni és molt important escollir la víctima. Quines són les primeres preguntes que es fa la policia? El motiu. Gent amb qui es relacionava. Les enemistats. D'aquí surt la primera llista de sospitosos. I el culpable gairebé sempre forma part d'aquesta llista. Cas resolt. Per tant, què ens diu l'experiència? Triar bé la víctima. No pots matar la teva veïna si tothom sap que l'odies; no pots metrallar els teus companys de feina quan t'acaben de despatxar, i la teva tieta no pot caure d'un setè pis quan t'ha fet beneficiari del seu testament. Ara quin coi de bajanada se t'acudiria per contradir-me!

La víctima se selecciona. I s'estudia. I se li fa un seguiment. I el pla s'adapta segons la víctima. I no a l'inrevés. Això és com fabricar un cotxe. S'elabora el projecte des de la idea inicial, el disseny, els models i un llarg etcètera de passos fins arribar al cotxe acabat. El cotxe perfecte. I el crim perfecte és exactament igual. Des de la idea fins al final. Res s'improvisa, tot passa per un cuidat procés. La víctima és part del pla i no el centre del pla.

I en aquest punt em vaig trobar amb el primer conflicte. I t'ho dic per com n'és, d'important, prendre les decisions correctes. A qui mato? Mato a qui vull? Mato a qui puc? És obvi que no es pot matar a qualsevol. Tot ha d'encaixar. Un exemple: la meva veïna Montserrat, de 94 anys, la cosa més dolça del món. Podria caure per les escales, es podria ofegar dinant, podria tenir una fuga de gas a casa seva, o fins i tot podria morir dormint. S'ha

de posar el llistó més alt. O què me'n dius del senyor Nicolau? Sempre emprenyat, sempre remugant, amb el seu posat d'estar en contra del món. Per ser-te sincer, aquest no sé ni per què el vaig considerar, sempre està de tanta mala llet que matar-lo seria fer-li un favor. I això tampoc s'ha de convertir en l'ONG Assassins Sense Fronteres. També vaig pensar en algú més conegut, que la seva mort fes safareig. Com la Peris, de la carnisseria. Això hi afegia un extra de morbositat que ho faria molt interessant. Però això hauria estat desviar-me de la idea inicial. Veus? No és tan fàcil.

Al final vaig fer una llista i cada dia hi anava afegint noms. Però no sé per què els hi posava, a vegades per animadversió, altres per antipatia, altres per un instint malentès de salvapàtries. Les emocions n'han de quedar fora. I tampoc hi val filosofar. Cal ser molt més executiu en les decisions. Si l'objectiu era cometre el crim perfecte, tot havia de casar. I molta gent d'aquella llista no eren pas les víctimes perfectes.

I vet aquí que, de la llarga llista, en vas sobresortir tu com si algú hagués empès el teu nom amb una molla. Ets prou imbècil per deixar aquest món. Ets provocador, bocamoll, reaccionari i bastant ignorant. Et portes malament amb totes les teves exdones, i cap dels teus fills no vol viure amb tu. No et parles amb la poca família que et queda. I ja et dic jo que alguns de la colla estaran bastant contents de no tornar-te a veure. O no et trobaran a faltar, que ve a ser el mateix. La llista de llocs on no ets benvingut cada cop és més llarga. Deus diners a tot Déu! I, amic meu, et vas posar tan en contra de la meua teoria que semblava un acte de justícia que la víctima

fossis tu. Des del punt de vista pràctic, el teu estat de solitud i aïllament facilita la feina, a banda de restar un futur testimoni. Com que et passes pràcticament quinze dies sol, fins que no t'encolomen els nens un altre cop, el millor va ser acabar amb tu ahir al vespre, el dia que tornaves els nanos a les teves ex. Així tinc pràcticament dues setmanes per fer desaparèixer el teu cos. Ja sé que no hi tornaràs, però vull que sàpigues que he deixat el teu pis impecable. No ha quedat ni una engruna d'indicis incriminatoris. Mai ha estat tan polit. Ara, en la tranquil·litat de la muntanya, deixaré el teu difunt cos dins un forat ben maco. Et faré un bany d'àcid fluoroantimònic que et desfarà en qüestió de minuts. I, al poc que quedi, hi afegiré un còctel d'insectes i enzims especialitzats en la descomposició ràpida de teixits. Hi plantaré un arbre a sobre. La humitat i la pujada de temperatures d'aquesta època faran la resta. Possiblement en qüestió de setmanes, o pocs mesos, no quedarà ni rastre de tu. Ni una mica d'ADN analitzable. Saps l'única cosa que em sap greu? Que no podràs veure el meu següent projecte personal. És un veí meu. Li agrada caminar sol per la muntanya.

LES CAMPANADES DE LES DOTZE

Etna Miró

En aquella biblioteca d'aquell institut, sobre el piano del qual ella premia les tecles —una per una, en un gest abstret que volia distreure o fins i tot dissimular una impaciència domada històricament només a força de voluntat, d'obligar-se a una infinitat d'exercicis de contenció que havien ensolcat la seva mancança d'infantesa—, mentre esperava la directora del centre, amb qui s'havia de reunir per tal d'endegar aquell nou projecte de feina (un altre projecte qualsevol que, això sí, havia de tancar-se, tant sí com no, aquell dimarts), sobre aquell piano, hi havia una partitura.

Li xocava la presència d'un piano en una biblioteca. Era exponent d'una tensió que per a la majoria devia ser imperceptible, gairebé una trivialitat, una niciesa o un escrúpol nerviós de persona massa ferma en les seves intoleràncies, però que no deixava de ser objectivament significativa en l'estat de coses i d'ordre generals imperants. Si aquella biblioteca era un lloc per a la lectura —pensava—, aleshores no podia ser-ho també per a la música: és més, no havia de ser-ho. La convivència física, en aquell

espai limitat, d'aquestes dues esferes no feia sinó delatar que la música, igual que la literatura, eren tingudes en idèntica consideració minoritària, és a dir, que a cap de les dues se li concedia prou importància per dedicar-li una sala única, sencera. Que, en tot cas, ambdues es trobaven sota el paraigua d'allò que alguns darrerament s'entretzenaven a anomenar, amb un refinat polsim de cretinisme pedagògic, el "Departament d'Expressió", perquè, al capdavant, tant li feia que els nens solfegessin una mitja horeta com que llegissin quatre pàgines mal comptades... Això pensava ella: que era indignant que ambdues arts estiguessin forçades a compartir, en aquella biblioteca d'institut, un territori que les engavanyava, on cap d'elles no podia lluir-se, on no podien ser apreudades, experimentades, sostingudes com res més que saludables i pintoresques manies cada vegada més fossilitzades i decoratives, cada vegada més prescindibles.

I, així, mentre reflexionava sobre tot això i premia les tecles del piano sense posar-hi esment, com un mecanisme automàtic, anava omplint una espera que havia de fer veure que no l'exasperava. Llegí el títol de la partitura que hi havia oblidada damunt el faristol que acompanyava l'instrument: "Sonata de primavera". Ni tan sols n'indicava l'autor: era únicament un manyoc de notes confegides per a un aprenentatge del tot bàsic. Ja ho deia el mateix títol, fet i fet: podia haver-hi res més comú que una *sonata de primavera*? Era la manera més elemental possible de pensar en la música: associar les sonates a la primavera, gairebé com un trencaclosques d'aquells de poc més d'un centenar de peces que constitueixen quasi un insult fins i tot per als principiants.

Ester Blanch

Si hi ha una sonata, en algun moment apareixerà una primavera —en feu befa per a si mateixa. I, mentre reia per sota el nas i acabava de prémer fins al fons la blancor de la tecla que en aquell moment coincidia amb els tons més aguts que se li podien arrencar a l'instrument, entengué que la familiaritat amb què havia reconegut aquella “Sonata de primavera” no provenia (tan sols) del fet que era una evidència conceptual, sinó que obeïa un record propi, personal. S'adonà que no tothom hauria trobat tan directe el lligam entre *sonata* i *primavera*, i que si ella ho havia fet era perquè aquelles paraules despertaven, en el seu fur intern, unes arborescències passades, ben ocultes, però sempre latents. La sola intuïció del record l'estremí tota sencera, com si el seu cos, tot aquest temps, hagués estat reposant sobre un puny que ara, de sobte, s'hagués clos. Qui l'havia tancada i per què no havia percebut abans que n'era presonera? El so de la nota del piano va arribar-li tard: alentit, l'entengué com una mena d'acompanyament del desvetllament del record i no pas com l'origen, no pas com el responsable —ho rebé com a part de les confusions naturals en aquests bromosos fenòmens de germinació provocativa que tan ràpidament i tan inefablement s'extingeixen, just abans de poder-se ordenar. El món que l'envoltava, aturat en la suspensió que ella li imposava en el seu esbalaïment, li semblà un lloc inhòspit amb el qual havia de compartir un destí que ambdós desconeixien, però vers el qual es precipitaven tot accelerant-se l'un a l'altra. El record era allà, davant seu, com un plantejament que ja conté l'evidència, però pel qual s'ha de passar igualment. I, talment que el record era allà, ell també hi era amb el

record, i, per primera volta d'ençà de tant de temps, també ell era amb ella: tots dos estaven junts. Les mans d'ell les filava una pal·lidesa que s'acabava decantant cap a la suavitat, però així mateix era fàcil endevinar-hi un niu de feblesa. Aquelles mans es movien amb seguretat per damunt del teclat del piano: ell sí que sabia posar en dansa les tecles correctes per fer-ne brollar una melodia amb sentit, amb continuïtat, amb aquella maleïda unça de bellesa que a ella, inevitablement, se li escapava, que ella només percebia matusserament, que surava per l'habitació com la manifestació òbvia d'un llenguatge que té sentit, mes roman lluny de la nostra possibilitat de traducció. Ella ho sabia, sabia que aquella imatge d'ell no era real, que tot en aquella nitidesa era una trampa, que aquella il·lusió que ara vivia, aquella poderosa projecció fantasmagòrica, era una fal·làcia tramposa que sotjava la realitat amb l'esperança d'enxampar-la en una traïció de les seves lleis. I, això no obstant, de tan simple, de tan fàcil, de tan clar que era el perfil que es dibuixava, ella va sentir que estaria més segura lliurant-se plenament a la visió que no pas oposant-hi resistència, intentant evitar-la o defugint l'atracció de l'aparició... Sí, es trobaria molt millor entregant-se al miratge que no maldant per rebutjar la malèvola hospitalitat del passat, que, per bé que sempre té un peu al camp enemic, no deixa de ser el medi natural a través del qual ens arriben els somnis.

Fou molt breu. Només la descàrrega d'un llampec instantani, quasi capriciós, que la tingué enjòlit a penes un badall de segon. Tot d'una, ell era davant del piano de l'habitació on havien passat aquell estiu, i el faristol, davant dels dos, sostenia aquella mateixa partitura que

ella no havia pogut comprendre en aquell moment, com tampoc no la comprenia ara que l'havia retrobada. Ella pensava que *sonata* i *primavera* conformaven una combinació mandrosa, massa convencional, de conceptualitats poc complexes, però no li digué res, perquè la intimidava l'expressió d'ell, que tocava l'instrument immersit en aquell món on ella no podia arribar, amarat d'aquella concentració meditativa que li feia prémer un llavi contra l'altre, abduït per la suprema intensitat, quieta i sofrent, d'aquella mena de persones que s'apassiona per les abstraccions. Ella pensava en la distància que ell li havia imposat, en la distància que ella mateixa havia consentit a acceptar-li aquell joc continu de seduccions i incerteses. I pensà, tot d'una, que mai més no tornarien a fer l'amor, i se'n sentí guarida, sentí el seu cos recosit, a recer, novament hermètic i, insòlitàment, tot seu de bell nou. I sabé que tota la infelicitat de la seva primera joventut era continguda en aquell record.

Una sageta es dirigia, rectilínia, cap a la claror: la de la clausura. L'angoixa era infinita i la melodia que ell tocava amb una languidesa que fàcilment es confonia amb sensibilitat no acabava mai: d'aquella escena, ella tan sols en recordava la sensació d'estar físicament encallada en aquella música tan insuportablement mel·líflua, tan presumida i falaguera, tan superficial i prescindible, en la teranyina dels arabescos sentimentals d'un instrument que odiava tocat per un noi al qual encara la unia la roentor de les agonies. Si la joventut no és altra cosa que astorament, la seva, en aquell instant, no era sinó una ànsia de fer-se escàpola, de no ser mai més continguda per aquell rostre que contemplava, una necessitat impe-

riosa de perdre's per tostemps d'aquell estrany, estrany en el sentit més pregon del terme... , estrany com només certes persones poden esdevenir-ho... , estrany perquè ja mai més no podria ser reconegut... El record d'ella vestia de carn totes aquelles sensacions que l'afilaven, que la repujaven i sobreomplien eixamplant la seva capacitat de sentir, nodrint una hiperconsciència més i més afinada per la sensació de malestar. I, just quan sentia que la persistència d'aquella visió se li feia no ja inacceptable, que sempre ho havia estat, sinó absolutament insuportable, just aleshores, deixà de veure-la. El record s'havia dissipat i se l'havia endut amb ell: no restava ara sinó la solitud primera, la de la "Sonata de primavera" sobre el faristol.

Els hàbits no són sinó els secs de l'espaitemps per on és més fàcil encarrilar els passos, per on és fins i tot inevitable fressar, car la inèrcia acaba vencent sempre la inquietud. Aquella "Sonata de primavera" no havia estat sinó un costum de l'ahir, d'un passat d'experiència, de pobresa. I aquest passat ja no hi era, tothora havia estat un segrest. La llum que entrava pels finestrals de la biblioteca sí que existia, en canvi: generosa com una alenada de vida nova, suggeridora com un oceà inexplorat, ampli i profund. A través del vidre, llambregà la placeta on alguns nois, en la seva hora del pati, xerraven repartits entre quatre bancs que circumdaven una font. La seva atenció s'esberlà, però, quan ressonaren properes, arreu, unes campanades, les dotze en punt, i semblà que el repic, en comptes de donar l'hora, anunciés l'arribada de la primavera. Ella somrigué amb una reserva que no era sinó tímida intel·ligència: no calia anar a contracorrent d'allò que, a la fi, era ineluctable. El destí dels records no

era altre que néixer, centellejar i desaparèixer, travessar el flux de la vida per anar-se clarejant en objectes insignificants, en paraules atzaroses i casualitats arriscades. I també repicar insistentment, com les campanes, per tocar a malson o, qui sap, segons assegurin, igualment a futures felicitats. L'única conclusió que ens permeten els records —es deia mentre alçava de nou el dit de la tecla blanca i deixava escapar el darrer to d'aquella nota de la qual mai no sabia el nom, de la qual tampoc no volia saber-lo, per deixar que es perdés per sempre sense possibilitat de tornar-hi— és que el paradís és inhabitable, que tots duem, en algun grau, un petit infern de retorns a les entranyes. I que així acaben totes les històries: amb un darrer record. Records que regressen cíclicament, amb puntualitat, que toquen les hores convingudes en els moments assenyalats, com les campanes... I que duen a tota tesa, amb ells, alguna cosa que odiem, però també alguna cosa que hem d'agrair-los...

Ella seguí esguardant de fit a fit la placeta mentre s'esvaïen, en l'aire enfredorit de la ciutat, els darrers tocs de les campanes de les dotze: era un dia com qualsevol altre, un dia de tardor.

SOLDAT IGNOT

Carme Jurado Sayós

Saad parloteja. Ho fa coneixedor del teu escàs interès en allò que t'està explicant. En realitat, intueixes que és un escut per camuflar el nerviosisme i la por que l'emparen. Així és com actuen la majoria dels nouvinguts en la seva primera missió. Si ets sincer, no és que faci gaire temps que vas ser víctima d'aquestes mateixes emocions. Tot i que, malauradament, ara tinguis la sensació que han passat segles.

Vas aclimatar-te amb tanta celeritat que vas deixar a tothom sorprès, començant per tu mateix. No hi ha dubte que ets un supervivent nat. Això va causar que et convertissis en un guia perfecte per als principiants. El teu aspecte infantil, amb una cara angelical, també hi va ajudar, és clar. És un ardit psicològic molt efectiu que es resumeix en una sola frase: “Si un tros de xicalla escanyolida com aquesta, que no aixeca més de tres pams de terra, és capaç de fer quelcom així, jo també puc, oi?”

Però, a diferència dels seus antecessors, en Saad no ha dit res quan l'han assignat sota les teves ordres. Només t'ha

mirat amb un deix d'admiració mal controlada i t'ha seguit sense dir ni piu. Per això, has pensat que seria un noi tranquil, que estaria al teu costat i només observaria. És ben bé que, de vegades, peques d'il·lús!

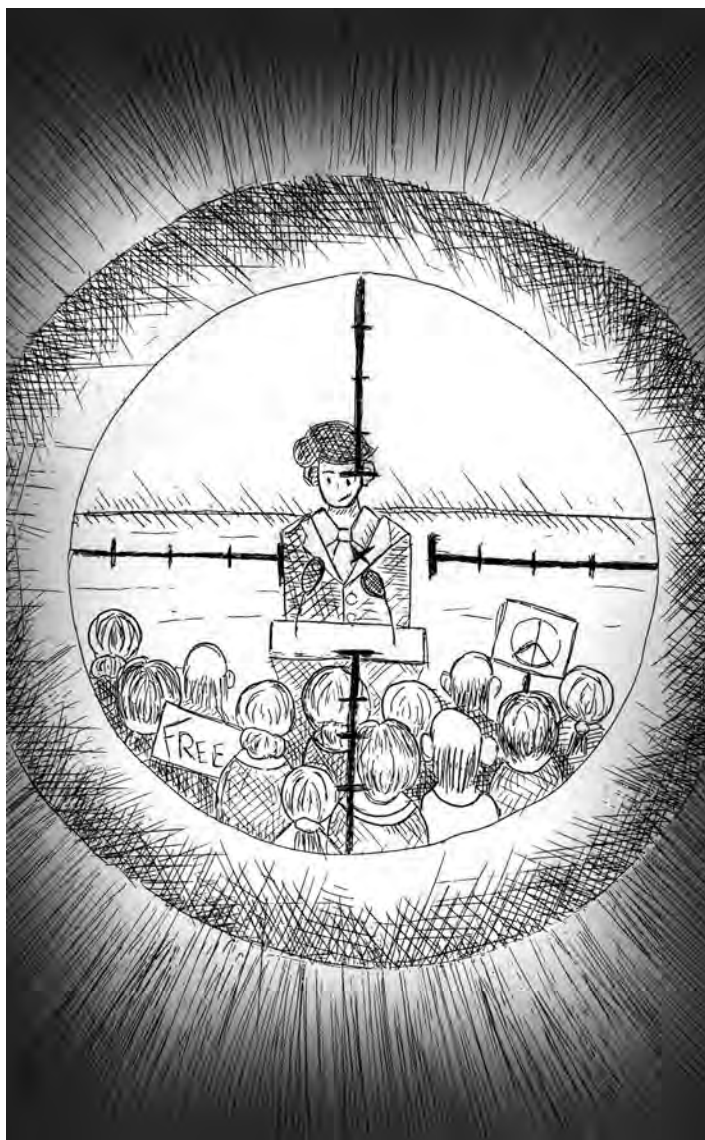
Sense fer-li gaire cas, enganxes l'ull esquerre a la mira telescòpica per fer-hi una ullada. L'objectiu encara no està ben posicionat. Hi ha massa gent al seu voltant. El tret ha de ser encertat i net, tan letal i inesperat que no sàpiguen d'on ve. Els danys col·laterals no són una opció en la vostra tasca. La mort d'innocents només comporta problemes i mala premsa. Els caps volen ser notats, però no titllats de terroristes sense escrúpols. Tenen una reputació per mantenir. Serien coherents amb els seus ideals si no utilitzessin nois orfes per executar les males feines. Però això no ho qüestiona ningú, perquè vosaltres esteu per dessota del que la gent considera humà. Just sou carn de canó, escòria que ningú mira ni veu, com si fóssiu invisibles, com si no existíssi.

—No és el moment —declares en adonar-te que, davant del teu gest, el noi s'ha posat tens.

En Saad et mira amb els seus enormes ulls castanys. Llueix una expressió espantada, la qual, en comunió amb les orelles de pàmpol i uns incisius prominents, li confeireix l'aspecte d'un ratolí. “Pobre nen”, penses, conscient que la compassió és un luxe que no et pots permetre.

—No et preocupis —afegeixes—. Avui no has de fer res més que observar i córrer arribat el moment de la veritat.

Ell assenteix, brandant una devoció semblant a la que un alumne aplicat pot sentir pel seu mestre, encara

Sara Molina

que, en realitat, et sobrepassi més d'un pam d'alçada i ja tingui setze anys complerts.

—Només és que em sento culpable perquè l'objectiu és un compatriota —admet, mentint a mitges i una mica angoixat.

—Desenganyat, els que estan a dalt i posen els seus conciudadans com a carnada mai no són compatriotes —respons amb un deix de fàstic—. Endemés, en el moment en què entres a l'organització deixes de tenir pàtria i no pertanys a cap bàndol. Et converteixes en mercenari. Ja te n'adonaràs.

Afegiries amb gust que el vostre contractant és el cacic rival que, fa just una estona, estava donant la benvinguda a l'individu a abatre amb una abraçada efusiva. Però és una informació que ni tan sols tu hauries de conèixer.

—Vaig entrar en això pels meus germans, saps? —es justifica—. A l'empara de l'organització, estaran segurs i rebran una bona educació. En Farid m'ha comentat que als més aplicats del grup fins i tot els envien a estudiar a l'estranger.

No pots negar que el vell Mustafà i els seus sequaços són hàbils en l'art de convèncer. Tampoc és que enganyin els reclutes del tot. L'ensinistrament inclou una educació estricta, tant física com mental, endinsant-se en el domini de diversos idiomes i sofisticats coneixements informàtics. Això sí, has de tenir bones capacitats acadèmiques. Encara que la medicació agilitzi les sinapsis neuronals, sense una bona base que refermi els coneixements adquirits mai deixaràs de ser un soldat ras o, en cas de no ser prou fort, et veuràs relegat a ser un mer conillet d'Índies en qui comprovaran l'eficàcia i els efectes

secundaris dels fàrmacs, alguns en estat experimental, que us administren per convertir-vos en màquines letals.

Per sort o per desgràcia, tu estàs més enllà de qualsevol límit en aquest aspecte. El vell se'n congratula, al·legant que vas néixer amb unes capacitats orgàniques extraordinàries, un tremp fora del comú i el cervell d'un adult. I tu fas veure que te n'alegres per ell i ets el seu cadell dòcil i lleial mentre, d'amagat, camines mil passes per endavant sense que ho sàpiguen i ja ets capaç d'indagar dins el servidor on guarden tots els seus secrets escabrosos sense deixar cap rastre.

Per aquesta raó, no calia que el teu nou aprenent t'expliqués els detalls de la seva situació, ja que en coneixes bé els antecedents. Els seus pares, el seu avi, la seva germana gran i el seu nebot acabat de néixer van morir durant l'operació Pilar Defensiu. Irònicament, van ser víctimes d'un coet de Hamàs que va caure per error dins la Franja. Arran d'això, els tres germans supervivents van ser desplaçats i convenientment interceptats durant el seu periple pels reclutadors. És una llàstima, però el món funciona així: els poderosos sempre treuen profit de les desgràcies alienes i és fàcil que uns infants sense família ni llar caiguin en mans de monstres sense escrúpols que els prometen un paradís inexistent plantant-los al cor la llavor d'una remota esperança.

Només de pensar-hi et venen basques. Però compartir la crua realitat amb un pobre deixeble que no té cap branca a la qual aferrar-se no seria ni adequat ni compassiu, donades les circumstàncies en què us trobeu. Més aviat farà l'efecte contrari: perdria la poca confiança que et té i, possiblement, delataria la teva rebel·lió i en pagaries

les conseqüències sense haver assolit la teva fita. Per això, observes de nou a través del visor per comprovar si l'objectiu s'ha mogut i el tens a vista de tret.

—A qui se li acut escollir un casament per actuar?
—protestes.

No obstant això, coneixes bé la resposta. És una qüestió de publicitat. La corda que mou el món, per més que onegin mil banderes, no són els ideals, sinó els diners i la propietat.

Cal admetre, però, que, malgrat la seva dificultat, si executeu el pla a la perfecció, la situació també us beneficia a vosaltres fins a cert punt. Tothom quedarà tan perplex que, en un primer moment, ni tan sols els que estan a càrrec de la seguretat seran capaços de reaccionar amb la celeritat requerida. Aquest fet propiciarà que la via d'escapament estigui lliure d'obstacles imprevistos. I no és que tu vulguis carregar amb una vida més a la teva esquena: amb tan sols tretze anys de vida, i quatre com a franc tirador, ja en portes tantes a sobre que gairebé n'has perdut el compte.

T'assignaren a en Saad després que en Muhammad no sobrevisqués al cicle de febres provocades pel tractament intensiu. Però, això, el teu nou company val més que ho ignori, si és que no vol embogir abans d'hora. És un fet que, si entres a l'organització passada la pubertat, el protocol s'accelera i t'administren els fàrmacs sense deixar gaire temps perquè el cos s'hi adapti. Així doncs, és difícil sobreposar-se a dosis tan agressives. La febre és un recurs natural per protegir-se d'agressions externes, però, superats certs límits, resulta contraproduent. Hi ha un alt percentatge de probabilitats que el noi amb

aspecte de ratolí segueixi la mateixa sort. Però els caps no hi perden res i tenen totes les de guanyar. Sempre hi ha una part dels novells que sobreviu, malgrat que es converteixi en poc més que una carcassa buida, una marioneta al seu gust sense consciència ni remordiments. Una arma kamikaze eficaç i mortífera que amb prou feines recordarà que en algun moment va tenir dos germans als quals volia protegir amb tot el seu ésser.

Comptes que ja han passat uns deu minuts des de l'última llambregada al lloc dels fets. Així que hi insisteixes de nou. El teu índex esquerre està tan avesat al gallet que actua més de pressa que la teva ment: aquest petit gest, més que en un hàbit, s'ha convertit en un acte reflex.

Com és habitual, amb un tret directe i net li has encertat, de ple, la temple. Com estava previst, el teu objectiu o, altrament dit, el president en funcions del Nou Estat Palestí, creat i acceptat contra la voluntat d'Israel, és clar, però amb el beneplàcit dels mateixos i omnipotents Estats Units, s'ha desplomat deixant a tothom abatut per una incredulitat il·lusòria. Tanmateix, has d'actuar abans que el món reaccioni i s'adoni que tot se n'ha anat en orris.

Tustes l'espatlla d'en Saad, que ha quedat atordit davant la sorpresa que tot estigui dat i beneït en qüestió de segons i en contraposició amb la llarga espera, perquè et segueixi. Correu sense mirar enrere, tan ràpid com sigui possible. Si tot va bé, demà al matí us vindran a recollir per traslladar-vos fins a la central, un sofisticat entramat de búnquers perduts sota el desert de Judea. Si tot va malament, us abandonaran a la vostra sort, la qual cosa és més plausible. Tanmateix, per si de cas, portes a la

butxaca un llapis de memòria que pot suposar el vostre bot salvavides.

Mentrestant, a les notícies, mig món en responsabilitzarà l'altre i el conflicte, que semblava esmorteït després dels últims acords, ressorgirà amb flames acabades d'atjar, ignorant que un infant de tretze anys va executar l'ordre donada pel número dos del nou i llampant govern en què les suposadament benintencionades organitzacions internacionals havien dipositat totes les esperances.

EL DIA EN QUÈ ES VAN CONÈIXER

Sergi Fernández Esteban

Totes les històries d'amor fugaç solen començar de la mateixa manera: d'imprevist.

L'alarma del mòbil de l'Alba va sonar, com cada matí, quan passaven vint-i-cinc minuts de les sis. Va aturar-la sense obrir els ulls i, encara sense obrir-los del tot, va dirigir-se al lavabo. De camí, a sobre de la taula, les seves mans expertes van trobar la roba que s'havia deixat preparada la nit anterior. Va recloure's al bany, va engegar el calefactor i va estar-se una estona amb els braços encreuats sota el raig d'aire calent, parpellejant fins que la llum va deixar de fer-li nosa.

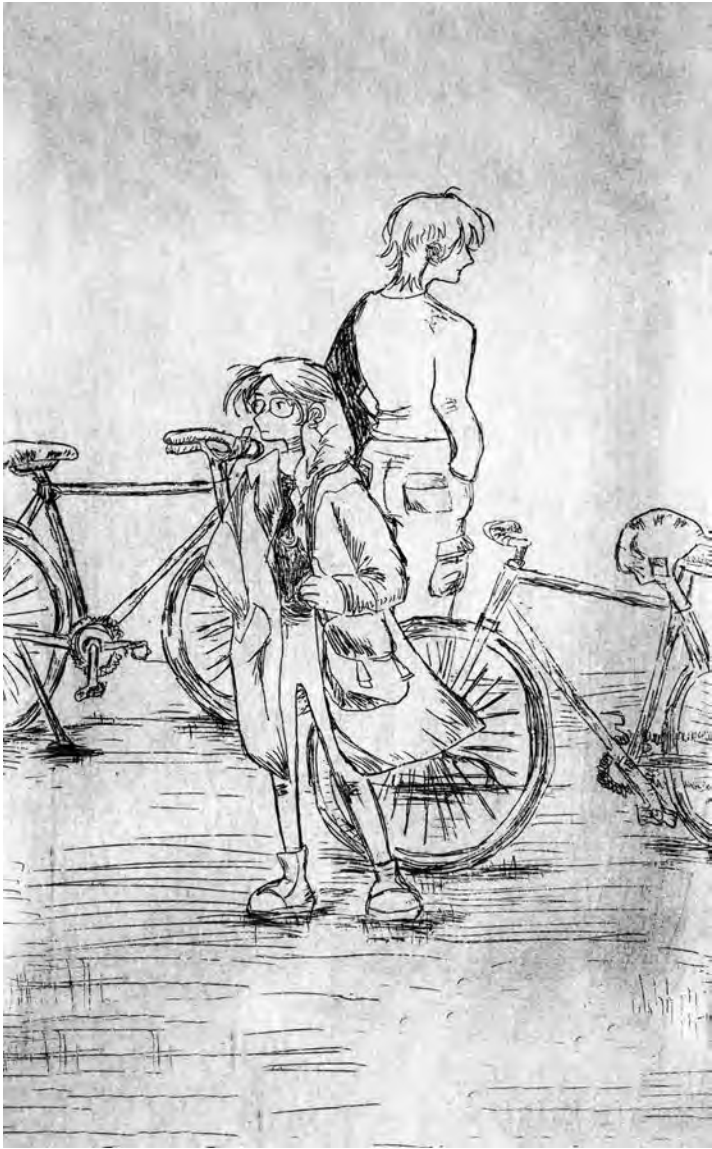
Després de la dutxa, va anar a la cuina, va posar-se el seu pòdcast preferit i va devorar l'esmorzar que, invariablement, igual que la roba, es deixava preparat cada nit abans d'anar a dormir. Tot aquest ritual responia a un fet molt simple: l'Alba, quan es llevava, es considerava incapaç de pensar amb lucidesa i prendre les decisions estètiques i nutricionals pertinents. Si no ho feia així, acabaria menjant qualsevol cosa i sortint amb un mitjó de cada color.

Després d'esmorzar, com era habitual, encara va tenir temps de llegir vint minuts abans d'agafar la bicicleta per anar a la universitat. Mentre pedalava, va assaltar-la el record d'aquella vegada en què la seva amiga Carla li havia dit: "Tu el que necessites és un tio esbojarrat, algú que et remeni de dalt a baix la vida. Un d'aquests que tenen la cara bonica i la polla ben grossa, això és el que et mereixes. Ni més, ni menys, tia." L'Alba no sabia ben bé per què recordava ara amb tanta claredat aquesta frase, però va enrojolar-se com si l'acabés de sentir. Així era la Carla. I ella l'adorava.

Ja a la facultat, va aparcar la bicicleta i va esperar-se que arribés, precisament, la Carla, que, com sempre, feia tard. L'Alba va començar a impacientar-se, perquè no suportava la impuntualitat i menys encara quan es tractava de la seva classe preferida. Després dels dos minuts de marge que va decidir concedir-li, va escriure-li un missatge i va encaminar-se cap a l'aula.

Va arribar-hi just a temps, segons abans que entrés el professor. Va col·locar-se a lloc, va disposar els estris i va esperar que el doctor Ramírez iniciés la lliçó amb el seu clàssic "Bon dia, estimats alumnes, en el dia d'avui...".

Per la seva banda, uns dies enrere, en Tomàs s'havia llevat més tard del compte. Va sentir el primer cop de llum a les parpelles i va amagar la cara sota el coixí. Els seus ulls bategaven amb el ressò de les sis mitjanes que havia dragat la nit anterior. Per un instant, va creure que no arribaria a temps a la facultat i, certament, va sospesar l'opció de ni tan sols intentar-ho, però la veueta de la seva consciència el va empènyer fora del llit.

Ariek

Per descomptat, calia prioritzar: o dutxa o esmorzar. Va triar la primera opció i la jugada va sortir-li bé: a correuita, abans de sortir, va estirar la mà per agafar dues llesques del pa de motlle que acampava al marbre de la cuina, estovat pel pas dels dies.

Ja al carrer, va obrir el cademat de la seva bicicleta i va saltar-hi a sobre, al mateix temps que es posava en marxa.

No es va cordar el casc.

Cinc minuts després, en Tomàs jeia a terra, els ulls clavats en un cel tan blau que semblava que se'n fotés d'ell.

Dos dies més tard va tenir lloc el funeral i el cos d'en Tomàs, seguint la seva voluntat, va destinar-se a la ciència. Va ser per aquest motiu que, una setmana després de l'accident, el cos sense vida d'en Tomàs entrava a la classe de pràctiques de dissecció que impartia el doctor Ramírez, la mateixa a la qual acudia religiosament l'Alba i que començava amb un inequívoc "Bon dia, estimats alumnes, en el dia d'avui...".

El cos d'en Tomàs va tocar-li al grup de l'Alba. Van desclore'l i ella va contemplar-lo. Va respirar fondo. No va poder evitar pensar que el rostre d'aquell cos inert era, en efecte, bell. Tenia la mandíbula ben definida, les pestanyes llargues, una expressió tranquil·la malgrat la mort. Una cara de la qual podria haver-se enamorat fàcilment.

Com un corrent elèctric, va creuar-li la ment la visió d'una vida plegats: s'enamoraven als 27, es compraven una casa als 30, tenien fills als 31 i als 33; després es casaven als 36 per insistència d'ella, ja que ell, tot i detestar els casaments, hi accediria per l'amor més pur. Llavors viurien les seves vides normals i rutinàries, de tristesa grisa entremesclada amb raigs d'una felicitat radiant. I

així fins a fer-se vells, moment en què es dedicarien a cuidar els nets, assistir a classes de ball, llegir al sofà i deixar-se vèncer per l'argument de qualsevol telenovel·la que proposés el televisor.

Tot això, va pensar, si ell no fos un cadàver.

Els ulls de l'Alba van dibuixar una diagonal descendent: va davallar del rostre al pit, va contemplar l'abdomen llis i, inevitablement, l'enorme i pròdiga polla que la genètica li havia regalat a aquell pobre galifardeu. No va poder-se estar de fantasiejar uns instants: una visió fugaç, un cos en moviment, un somriure murri... Va sentir una fiblada de culpabilitat. Per sort, la veu greu del professor va imposar-se:

—Poden vostès obrir la caixa toràctica mitjançant una incisió...

L'Alba va tancar els ulls uns segons, mentre es passava la llengua pels llavis assedegats.

Llavors va obrir-los, va aclarir els seus pensaments, va agafar el bisturí i va seguir al peu de la lletra, com feia sempre, les instruccions del doctor Ramírez.

DONA-LI CORDA

Marta Grau Repullo

No es pot fer retrocedir el rellotge,
però sí que es pot tornar a donar-li corda.

ANÒNIM

Estan tots dos estirats al llit. Ella de costat. Ell l'embolcalla amb el braç dret, sense tocar-li el pit. Tenen els ulls tancats. Dormen. Ella somnia que estan tots dos estirats al llit. Ella de costat. Ell l'embolcalla amb el braç dret, sense tocar-li el pit. Té els ulls tancats, però no dorm. Té un neguit i el resol mirant d'escriure un poema a mà alçada. L'endemà, quan es llevi, ja l'escriurà, es diu. Saps què?, comença el poema. Voldria sentir les teves palpitations des del portal com a resposta al timbre, bum-bum, mentre jo pujo l'escala, bum-bum, el metrònom del meu pas, bum-bum, graons de dos en dos, que no em deixis ni picar al teu pis perquè tu seràs la casa que s'obrirà i em dirà vine i passa, amb la teva boca fent de rebedor. Darrere nostre, tanques la porta amb clau, dissimuladament, mentre m'acarones el cul i em ressegueixes la columna vertebral per sota la samarreta. Amb gimcana o sense, em conduiràs al llit, ulls clucs, com la gallineta cega que és lliure perquè es llança

al desconegut. La roba quedarà repartida pel passadís com cagarades de desig. Follarem, cridarem, ens dedicarem primer a l'un, després a l'altra, després buscarem un únic batec i ens fondrem en una sola cançó amb les esgarrapades de la guitarra a l'esquena. Exhausts i feliços, llavors sí, em preguntaràs: Com t'ha anat el dia? Parlarem molta o poca estona i primer l'un, després l'altra, tancarem els ulls. Ella somniarà que estan tots dos estirats al llit. Ella de costat. Ell l'embolcalla amb el braç dret, sense tocar-li el pit. Té els ulls tancats, però no dorm. Té un neguit. Ell es gira i s'enganxa a la paret. El neguit creix com si fos una humitat més del sostre. Ell se n'adona i l'abraça. Li fa un petó i li pregunta si li fa mal res. No, diu ella. I el cor? A ella l'enamora tenir al costat algú tan sensible. Tan capaç de llegir els poemes que encara no estan escrits. No respon seriosament perquè, si ho fa, acabaran passant la nit en blanc. Opta per una broma que treu ferro a tot plegat i ell, feina feta, s'abandona a un ronc dolç i profund. Ella el mira i, saps què?, comença a escriure-li, dins la ment, un poema. Voldria obrir la porta amb la clau que m'has donat i trobar-ho tot a les fosques. En silenci i sense posar els peus a terra, avançaria cap al teu llit amb tu a dins i llavors descobriries que, més que escriure, el meu do és la sublim oralitat. Somriu, còmplice d'ella mateixa, i l'humor l'adorm. Somnia que estan tots dos estirats al llit. Ella de costat. Ell l'embolcalla amb el braç dret, sense tocar-li el pit. Tenen els ulls tancats. Ella no dorm. Té un neguit i ell vol saber què li passa. Més que res perquè el seu desvetllament no l'està deixant dormir. Ens falta passió, diu ella. Què dius? Jo voldria que folléssim només veure'ns, sense preàmbuls, converses que destremen, mòbils que cal carregar, fogons per fer brillar. Voldria trobar-te excitat només d'intuir el meu alè a l'altre costat de la balda. Buf, no anirem bé tu i jo, diu, i pensa que hauria estat millor deixar-li un poema sota el coixí i córrer, o enviar-li un whatsapp amb distància de seguretat, que ara no sap com entomar-ho, tot

Zoey

plegat, en directe. Si no hi ha passió, potser no anirem bé, li atorga ella, i la corprèn una tristesa immensa perquè no hi pot haver ningú amb qui estar millor de costat, ell embolcallant-la amb el braç dret sense tocar-li el pit i dormir. Tanca els ulls. Somnia que estan tots dos estirats al llit. Ella de costat. Ell l'embolcalla amb el braç dret, sense tocar-li el pit. Sent que ell li frega un dit amb el seu dit, s'aproxima, se situa suaument sobre seu, li acarona els mugrons, els besa i ella es contorneja. Ningú no li ha donat tant plaer. És culpa d'ell que ara, de sobte, ella vulgui dedicar-hi la vida. Ell se sent poderós. Ella, també. El delit es multiplica. Boca a l'entreuix, grapes als pits i tanca els ulls. Ella també acluca els ulls. El seu propi gemec la desperta. Hora de llevar-se, diu ell com si res, com si no acabessin de passar una nit poètica. Hi ha soroll fora l'habitació. De sobte, la casa s'ha omplert de fills. N'hi ha d'ell. N'hi ha d'ella. Deambulen per la casa amb sabates sense cordons, bols de llet amb cereals, deures a mig fer. Sort que no ha fet cap xiscle ni ha tingut cap orgasme. Tot arribarà, li diu ell amb la mirada mentre prepara un suc com si no hi hagués cap pressa. Ella acluca els ulls fort per tornar a somniar que estan tots dos estirats al llit. Ella de costat. Ell l'embolcalla amb el braç dret, sense tocar-li el pit. Tenen els ulls tancats. Dormen. Ella somnia que estan tots dos estirats al llit. Ella de costat. Ell l'embolcalla amb el braç dret, sense tocar-li el pit. Té els ulls clucs, però no dorm. Té un neguit i l'endemà el voldria escriure.

LA GATA CHRISTIE

Pau Matias-Guiu Martí

Un esplèndid matí de març, quan el sol tenyeix l'horitzó amb el seu característic taronja rogenç, la Mariona surt de casa per dirigir-se, contenta com sempre, a la feina. La brisa marina ha acaronat les costes durant tota la nit i la rosada reposa a cada fulla, a cada rajola i a cada finestra del seu acollidor xalet situat a Mas Trader, una urbanització limítrofa al parc natural del Foix.

En mirar a terra, la Mariona es troba que, a l'estoreta d'entrada, hi jeu un pardal mort. Localitza la seva gata Christie, que s'enfila per l'olivera, i la renya per haver matat l'ocell, tot i saber que els felins ho fan com una mostra d'agraïment cap al seu amo. Posa pinso al bol de la sospitosa, recull el cadàver, surt a llençar-lo al contenidor, se'n va a treballar i té un dia meravellós.

L'endemà al matí, el temps ha canviat i una boira reconfortant cobreix totes les vistes des de casa seva. La Mariona gaudeix d'aquest paisatge per la finestra, com cada dia, i es prepara unes torrades amb mantega per esmorzar. En sortir al jardí per anar a treballar, es troba

de nou un pardal mort a l'estoreta, però aquesta vegada decapitat. El cadàver li fa fàstic, però s'acosta per analitzar-lo detingudament. No aconsegueix comprendre com un gat pot ser capaç de fer un tall tan net. Aixeca el cap per buscar la seva mascota i se sorprèn en veure l'Oriol, el fill del veí del davant, de vuit anys, espiant-la des de la finestra. En aquest mateix instant, la persiana del veí cau com una guillotina i la connexió visual es perd. La Mariona torna a renyar la gata, recull el cadàver i surt a llençar-lo a contenidor. La resta del dia li és meravellósament afable i fins i tot aconsegueix que li apugin el sou.

En arribar una nova matinada, la Mariona decideix prescindir del moment plàcid i meditatiu en què observa el cel. Tampoc segueix el ritual de preparar-se l'esmorzar, sinó que va directament a la porta d'entrada i l'obre per comprovar què hi ha a la seva estoreta. Però no hi troba res. Contenta, agafa una jaqueta i, ja que està fora de casa, decideix gaudir de les vistes sense una finestra pel mig. L'horitzó ofereix uns tons més morats del que és habitual i l'aroma de la brisa marina barreja notes salines i molsoses. S'acosta a l'olivera que presideix l'entrada de la casa i veu una cosa rara penjant de les branques. En acostar-s'hi, identifica que allò no és una teranyina que ha atrapat unes fulles arrossegades pel vent. Allò és un pardal mort, el tercer de la setmana, que penja de les branques del seu arbre preferit. I no sembla possible que ho hagi fet la seva gata. Revisa amb cura el pardal i, efectivament, té un cordill lligat al coll, del mateix material que el cabdell de cordill amb què ella mateixa juga amb la Christie. Un pardal penjat. Un fort cop de porta sona fora de la seva propietat, provinent de la casa dels veïns.

Leyre Lahera

—Oriol? —deixa anar, però ningú respon.

S'ha fet tard i la Mariona no té temps de buscar la seva mascota per comprovar, encara no sap com, si és capaç de fer allò. A la feina, els seus caps li anuncien que el seu augment de sou s'ha de posposar, i la resta del dia és horrible, com si algú li hagués llançat un malefici.

* * *

Un esplèndid matí de març, l'Oriol s'aixeca més aviat del que és habitual. No ho fa per culpa del camió d'escombraries que passa pel carrer a deshora, sinó perquè aquest dia la seva mare li ha promès deixar-li dur a l'escola el seu esmorzar preferit: les galetes Tauró. L'Oriol es vesteix tot sol, recull els plats de l'esmorzar i fins i tot es renta les dents. Amb la il·lusió dibuixada a la cara, agafa les galetes i surt corrents cap al cotxe de la seva mare.

—Oriol, t'has oblidat la motxilla una altra vegada!
—crida la mare des de dins.

El noi deixa les galetes a la vorera, al costat del cotxe, i entra a correuita a agafar la motxilla. En sortir, veu la gata de la veïna del davant escapolir-se entre els arbustos i, sorprenentment, les galetes Tauró han desaparegut.

L'endemà al matí, l'Oriol es torna a aixecar més aviat del que és habitual. La tarda anterior havia aconseguit que la mare li comprés un altre paquet de galetes Tauró, però ara el seu objectiu no és presumir-ne a l'escola i, com un bon tauró, compartir-les amb les noies més maques de la classe. No. El que vol l'Oriol és esbrinar qui li ha robat les galetes.

Agafa el paquet i es dirigeix al cotxe de la mare per deixar l'esquer al mateix lloc que el dia anterior. Després,

mira a banda i banda amb prudència, com faria un tauró, i puja a la seva habitació per espiar des de la finestra tot el que passa allà fora.

No triga gaire a veure la gata tornar a l'escena del crim. Però, abans que el felí pugui fer res, la seva propietària, la veïna, surt per la porta principal de casa seva i li llança, a l'Oriol, una mirada implacable. Devien estar conxorxades? Espantat, s'aparta de la finestra i abaixa la persiana sacsejant la corretja com si fos un fuet. La mare el crida des del menjador de la planta baixa per anar a l'escola i, quan arriben al cotxe, les galetes Tauró han tornat a desaparèixer.

L'Oriol amb prou feines pot aclucar els ulls a la nit. Sempre se n'ha anat a dormir amb el seu osset de peluix, però aquest dia s'abraça a una capsa de galetes Tauró. Al matí, quan la seva mare per fi s'aixeca i desactiva l'alarma de la casa, l'Oriol torna a posar en marxa el pla del dia anterior, que consisteix a deixar unes galetes d'esquer. I ho fa. Trenta segons més tard, en treure el cap per la finestra de la seva habitació, la capsa segueix allà, però, misteriosament, ha perdut la seva forma quadrada. Alguna cosa no quadrava.

Com un llamp, baixa les escales, surt a l'exterior i s'acosta a l'esquer. La capsa de galetes Tauró és al mateix lloc on l'ha deixada; així i tot, algú o alguna cosa l'ha aixafada. El noi obre la capsa i topa amb els sobres de plàstic intactes, però amb les galetes de dins trencades.

Mira al seu voltant i, aquesta vegada, no veu la gata. Li sembla impossible que un gat tingui tanta força, si bé ha de trobar la manera d'esbrinar el misteri. Furiós

amb el món i la seva crueltat, torna a casa donant un cop de porta en entrar.

* * *

Un esplèndid matí de març, en Pau es desperta abans que hagi apuntat el dia. Des que la seva dona va morir dotze anys enrere, el cervell li ha instal·lat un despertador biològic que sona cada dia a les 5.00 h. En Pau ja ha viscut 89 anys, amb les seves 32.507 albes i escaig, així que les formes i les coloracions del cel li resulten avorrides. Dels tres fills que va tenir amb la seva dona, només la més jove el visita de tant en tant i, pel que sembla, sense ganes. En Pau es pregunta si als ancians rics, els que poden oferir una bona herència, se'ls visita més sovint. Però en Pau ja no és a temps d'acumular una fortuna, així que es conforma amb la poca companyia que la vida li ofereix: els ocellets.

Aquest matí, quan en Pau se'n va a preparar l'esmorzar als ocellets silvestres, es troba amb la capsa de menjar quasi sense llavors. Agafa les poques que queden i, en sortir al porxo, uns pardals l'estan esperant. Gràcies a això, la boca d'en Pau regala al món l'únic somriure que li surt en tot el dia. Deixa el menjar a terra i torna a entrar per preparar-se el cafè sense cafeïna, sense sucre i sense llet, perquè els metges li han prohibit gairebé tot el que és bo per al paladar.

Després del primer glop, el sorprèn el so d'un fort aleteig. Sens dubte, és ella. No pot ser cap altra. Tan ràpidament com la seva artrosi li permet, surt a protegir els seus petits de la malvada gata de la veïna de dues cases més amunt. Però, en obrir la porta, per primera vegada,

veu la gata atrapant un dels seus pardals preferits amb les urpes. En Pau es llança cap a l'animal, que s'escapoleix entre les esclotxes de la porta del jardí. Quan l'ancià surt al carrer, es dirigeix directament a la casa de l'assassina, i allà veu de lluny com un bony grisenc reposa sobre l'estoreta de la porta d'entrada. L'odi i la ira s'apoderen de la seva ment i, com a conseqüència d'això, comença a traçar un pla de venjança.

En Pau espera que la veïna es desperti. Ho sap perquè, amagat des d'un angle mort d'una finestra del pis superior, pot veure el finestral del dormitori principal de la Mariona. Veu com la noia apuja la persiana a les 8.03 h, treu el cap a fora i es meravella amb els colors del cel, es treu la roba amb compte, se'n va eixuta i torna mullada de la dutxa, i es vesteix amb una bonica camisa de feina. Més tard, també la veu sortir del jardí per dirigir-se, abans d'agafar el cotxe, al contenidor d'escombraries. L'home surt després d'ella i, dins del contenidor, hi troba el seu estimat pardal mort.

Dolgut pel pes que porta a les mans, de camí a casa ensopega amb una capsa que jeu a la vorera. "L'esmorzar dels taurons", clama la capsa, i en Pau recorda que, si alguna cosa prefereixen els ocellets, més que les llavors, són les galetes, així que se les emporta a casa i passa tot el dia sol com sempre.

L'endemà al matí, en Pau mol les galetes i les escampa pel porxo. Al costat, té preparada una gàbia per a ocells, la que sol fer servir per curar els pardals que troba ferits, però la tarda anterior l'ha modificada perquè serveixi de trampa per a gats. Deixa a prop de les galetes moltes el pardal mort, al qual li ha lligat una corda al coll, i aquesta

corda segueix una trajectòria que passa per dins la gàbia fins arribar a les seves mans.

La gata de la veïna apareix a l'escena dos minuts més tard. L'animal s'abalança sobre el pardal i en Pau, com si tingués una canya de pescar, deixa que el felí mossegui l'esquer per començar a arrossegar-la cap a ell, i així fer-la entrar a la gàbia. Per desgràcia, la gata estira amb força en direcció contrària i la corda acaba decapitant el cadàver del pardal. El cap de l'ocell roda pel porxo i la gata s'escapa al carrer amb el seu trofeu entre les dents.

Però en Pau no es rendirà tan fàcilment, així que repeteix el pla traçat el matí anterior. Quan la Mariona torna de llençar les escombraries, en Pau va darrere del pardal i, de tornada a casa, troba una nova capsa de galetes que algú s'ha tornat a deixar al mig de la vorera. Se l'endú.

Abans que Mas Trader torni a clarejar, en Pau ja té muntada tota la trampa. Aquesta vegada, ha enfilat el pardal amb un filferro per reinserir-li el cap i, també, perquè cap altra part del cos pugui ser extirpada. Agafa d'un extrem el cordill, que creua la gàbia i acaba al costat d'una gran muntanya de galetes moltes, juntament amb el seu estimat pardal lligat pel coll.

Com el dia anterior, la gata acudeix a la cita i es llança cap a l'ocell, però aquesta vegada en Pau recull l'esquer abans que sigui mossegat, i la gata el persegueix impulsivament fins acabar topant amb la reixa de l'interior de la gàbia, que es tanca darrere seu.

L'ancià surt al carrer amb el pardal a les mans, encara lligat amb el cordill, i es dirigeix cap a la casa de la veïna. Quan hi és al davant, llança amb força el cadàver a l'interior del jardí, cap a l'estoreta de la porta d'entrada,

amb la mala sort que, per apuntar malament, el pardal es perd entre les fulles de l'olivera que presideix l'entrada del xalet.

De tornada, en Pau es troba una nova capsa de galetes Tauró i la trepitja amb ràbia, mentre imagina la infinitat de maneres que existeixen en el cosmos de torturar una gata anomenada Christie.

EL CARGOL

Toni Alcázar Salas

Temo sabates distretes
i peus feixucs o ferrats
que sabrien esclafar-me
damunt la pols o l'herbam.

“El cargol” (*Bestiari*), JOSEP CARNER

El cargol pujava pel mur humit descrivint un arc molt ample. De vegades, s'aturava, movia les banyetes, n'encongia una, la desplegava de nou, palpava el mur amb totes dues i continuava ascendint. Ell se'l mirava en silenci i abstret de tota cosa que l'envoltés: nedava entre pensaments. Som el que hem viscut, pensava. Del cargol, no se'n podia abstreure, tanmateix: l'obsedia. Al cargol li encantava la humitat, això era ben clar. El cargol no tenia cames, però avançava. Avançava lent, cap amunt. Sense cames.

Havia plogut. Va ser una tamborinada. S'estaven al porxo quan tot començà. Fou inesperat i tot va córrer molt de pressa. Primer el cel es va anar ennegrint, ennegrint,

ennegrint. Després van venir l'olor de la tempesta, el color de la tempesta i l'aire electrificat de la tempesta. I llavors, el silenci amatent dels ocells. I de cop, un tro esfereïdor, seguit d'un ruixat intens i curt dels de maig. Amb més trons, que retrunyien lluny. El pare va dir: sobre el mar, perquè són trons que mai s'acaben. Van deixar el porxo i van entrar a casa. Detestava les gotes, el soroll de les gotes que picaven els cairons del jardí; que enxopaven els escocells del teix i del roser de la mare; que esquitxaven amb ràbia les flors; que rebotaven en els pètals, els agitaven, els mortificaven.

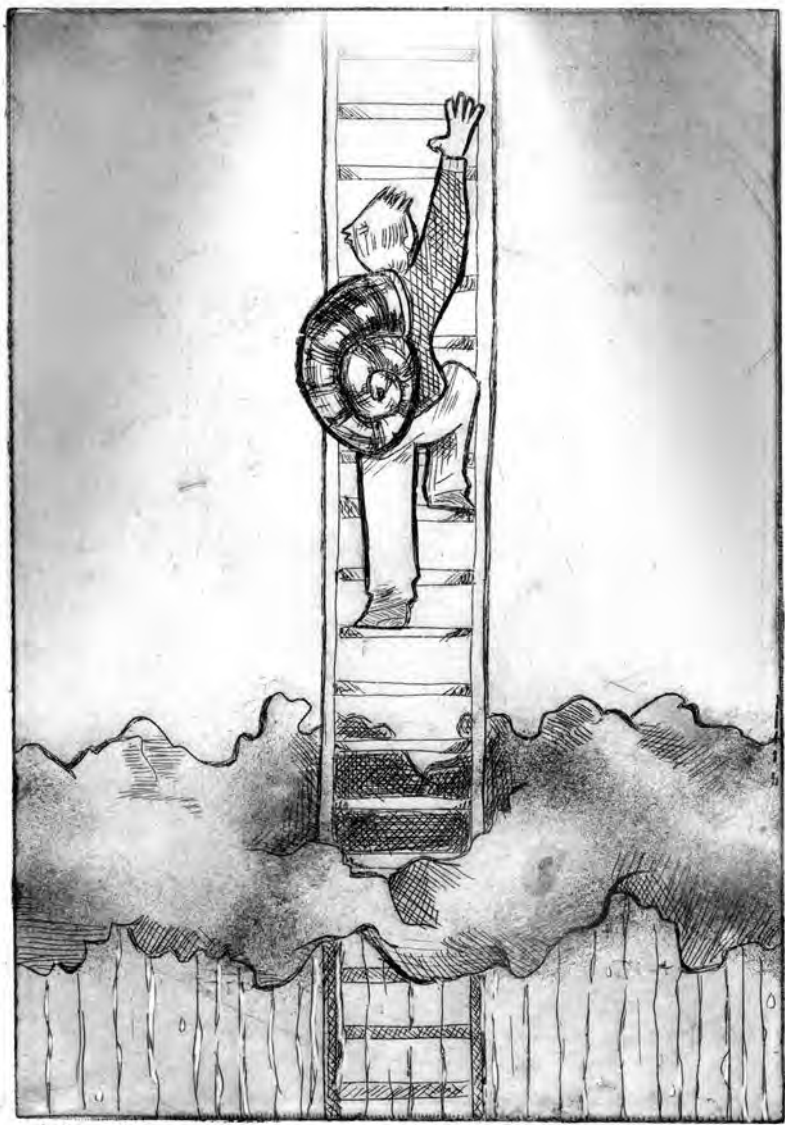
No li agradava, tot allò.

Per sort, aviat va parar de ploure, va escampar de pressa, tan de pressa com havia començat. S'afanyava, la tempesta, a arribar qui sap on.

Ara la llum vibrava a través de l'aigüera i vestia amb colors vius tot el jardí: intensos verds, profunds marrons, brillants ocre, lluminosos rosats, gairebé luminescents. El sol tornava a resplendir, com més va, més insolent, i hi havia l'olor de terra mullada, el petricor. És l'alè de la terra, deia sempre la mare. Va baixar els quatre esglaons cap al jardí duent el plec de papers: gent jove i il·lusionada pel futur, pensava.

L'alè de la terra. Va aspirar amb profunditat aquell aerosol amarat de records mentre pensava en la vida secreta darrere la descomposició de la matèria orgànica; mentre s'imaginava els bacteris, envoltats de terra, l'orgia invisible, microbis que es retorçaven i es reproduïen cofois enmig de l'humus.

Amb la mà dreta, va agafar el drap que duia sobre l'espatlla i el va passar una volta i una altra sobre la

Lucia Belmonte

superfície mullada de la taula de marbre, fins que va poder deixar-hi els papers que subjectava amb l'esquerra. A continuació, va eixugar també conscienciosament el cul de la cadira. Seria com si m'hagués pixat a sobre, si més no. Va estendre el drap ara xop sobre el respall de la del costat. Ho va fer amb cura, tot assegurant-se que el seu dibuix quedés alineat perfectament amb el respall. Geometria, regularitat, previsibilitat. Sobretot, previsibilitat. Però el món no era pas així.

Després va contemplar els vells cairons, alguns revestits de verdet, i ara recoberts de les fulles del teix que la pluja havia fet caure. Eren fulles espinoses, espines desordenades que s'alineaven a prop de l'embornal. Els cairons semblaven més desgastats i boteruts, perquè la lluentor en recalrava els forats, les ratlles, els bonys i geps, i fins i tot en feia més palesa la geometria alterada per les arrels del teix, que els furgaven i els furgaven d'amagat: tot plegat, res més que les nafres de l'existència.

Va asseure's amb poques ganes de mirar-se aquells papers. Procrastinava. S'hi estava bé, al jardí. La temperatura era ideal, i la humitat confortava, i el silenci, els silencis d'algun ocellot d'entre les branques estant que ja s'atrevia a refilar i el del cargol, a mig metre d'altura, arrapat a la paret, avançant a poc a poquet, avançant cap amunt, silenciosament.

I, tanmateix, ell sentia inquietud, desassossec: la pluja, sempre, des de feia temps. Des del dia que tot va canviar. Des del dia dels sorolls, les voltes, les tombarelles, els crits. Mama, mama, respon. Fill, fill, vine, si us plau, ajuda'm. Mama, respon. La carretera. La carretera mullada. Clara? On ets, Clara? On és la Clara? El peluix. La

sang. L'ambulància. La policia. L'hospital. L'església. El tanatori. I el cementiri. I el pare? L'hospital, l'operació. Se'n sortirà. Les cames. Les cames? On és ta mare? I la Clara? I la Clara? No, ella tampoc. La pluja. La carretera mullada. El destí. Destí? Dignes-li com vulguis! Ens en sortirem, ja ho veuràs. Fill, ajuda'm. I el cementiri. Les flors. Són roses. Roses del roser. Les flors que més li agraden. Les flors que més li agradaven. I el peluix preferit.

I tot va canviar.

De cop. Pam!

Per què?

Tempesta de maig.

Sobreviure. El cargol ja era a metre i mig d'altura. Va trobar admirable la perseverança de l'animal. A on anava? Què esperava trobar més amunt? Què l'impel·lia a pujar i pujar? La supervivència, és clar. El manament sagrat: sobreviure.

Va ser llavors que la bestiola es va aturar en un petit ressalt horitzontal del mur. Va mirar de passar el petit bony resseguint-lo, ja es veia que era una pirueta complicada. La closca va moure's de costat, lliscava avall, tot el cos es va retorçar, va perdre l'adherència i va caure. Plof, va fer.

Es va amagar a dins la closca. Com els humans, va pensar ell, com jo: hi ha mals que no volen soroll. Va agafar el cargol amb el polze i l'índex i el va mirar de ben a prop: la closca resistia, no estava gens esquerdada. Se n'alegrà, i el va deixar amb cura sobre el cairó. No va trigar gaire a veure de nou el caparró i les banyetes, tentacles que es desplegaven amb timidesa, fent tentines, com volent comprovar que no seria cap heroïcitat eixir

de la closca. O sí. Poc després, el cargol tornava a lliscar mur amunt. Quina tossuderia! Com si milions d'anys d'evolució l'advertissin del perill de ser esclafat per qual-sevol peu. La vida i la mort: la mateixa moneda. El fet fatídic, el fet inesperat, la pluja de maig. La pluja dona vida. La pluja mata.

El seu era un moviment lent, però vet aquí que segur, amunt, amunt, lliscant, sense cames. Sense cames, també. Sobreviure.

La mare en sabia molt, de cargols —i de tot—: els gasteròpodes més abundants entre els mol·luscs, i són hermafrodites, sabeu?, els deia mentre se li asseien un a cada genoll. Ell no entenia gaire què volia dir exactament allò. Són mascle i femella alhora, però necessiten un cargol femella o un de mascle per procrear. Continuava sense entendre-ho. Amb el temps, sí que ho havia entès, és clar, però se li feia costerut ni tan sols imaginar com ho podien haver esbrinat, tot allò, els científics. Ara que... la mare ja no hi era, ja no, i no li ho podia demanar, doncs.

Va girar el rostre cap al teix i hi va veure, sense que hi fos, la Clara enfilant-s'hi. Vine, Nil, cridava, vine, puja, a veure si m'agafes. Elis, elis, feia amb la llengua a fora i movent els dits estesos amb el polze al nas. Baixa, Clara, baixa, que prendrà mal, li deia ell. Que la mare encara em renyarà a mi! Nil, agafa ta germana, cridava la mare des del porxo.

Tempesta de maig. La Clara, la mare. Tempesta de maig. Carreteres mullades. Prendrà mal. La pluja. Terra mullada. L'olor de la terra mullada.

Un jardí amb massa records. Va mirar de concentrar-se en els papers, però no podia: massa fantasmes parlant.

Elis, elis.

L'alè de la terra.

I el roser, i el teix, i aquell cargol sense cames que fugia de sabates distretes; fins i tot, sense saber-ho.

—Nil! Ajuda'm. Aquests maleïts esglaons. Abans no m'estimbi.

Sorprès entre els pensaments, en Nil va girar el cap vers la casa. Era el pare, sobre la cadira de rodes.

—Haurem de fer-hi una rampa —va dir des del porxo.

Es va aixecar, va caminar fins a situar-se rere la cadira —sense adonar-se que un cop de vent imprevist escampava els papers— i va afermar-la per ajudar-lo a baixar els quatre esglaons. Amb la perspectiva que fornava estar al darrere i per sobre el cap del pare, resultava estranya la visió d'un cos assegut sense cames.

Tempestes de maig. Peus feixucs o ferrats que surten qui sap d'on. Sabates distretes que tot ho canvien, aquell dia amb la carretera mullada.

I una llàgrima s'escolà galta avall, sense cames.

L'ÈXODE

Fiona Sarola Lozano

La Sibil·la només hi pensava els dissabtes al vespre, quan les llums inflamades del poble s'havien empassat les passes d'en Marçal i el dia s'ajaçava entre les muntanyes. Bevia infusió de menta a glopets, deixava que el món es desenfoqués, i repetia en silenci aquell psalm que de petita cantava amb la mare. Només un vers, a vegades. Només un parell de paraules. *Els han cobert les ones, i han baixat al fons com una pedra. La vostra dreta, Senyor, té un poder magnífic; la vostra dreta, Senyor, ha desfet l'enemic.* La llum minvava. Roig vessat a la falda. Les primeres estrelles com ferides a l'abdomen celeste. *Els han cobert les ones, i han baixat al fons com una pedra.* La brisa nocturna desentumint-se, arquejant l'esquena com una lleona famolenta. Un xal al voltant de les espatlles sempre a punt de convertir-se en el mocador de Tisbe. *Els han cobert les ones, els han cobert les ones, els han cobert les ones. Cantem al Senyor, que s'ha cobert de glòria.*

Entrava a casa que ja era negra nit. Amb els porticons tancats, l'espelma bufant i retorçant-se al fanal del

porxo era l'únic ésser viu enmig del no-res. Quan en Marçal tornés, l'apagaria i el fum el seguiria al llit com un esperit. No era culpa seva que tants amors espectrals l'haguessin encegat. La Sibil·la ho sabia, i per això li ho perdonava. De petita, la senyora Polònia havia pres la palma de la seva mà, havia arrugat el front i havia dit que tindria un sol fill, i que fins i tot aquest el perdria —però milers de cops, en una processó de diminuts gestos. Els anys l'havien ajudat a acceptar-ho. Una no clamava contra el vent, o la pluja, o el sol roent d'agost. Tampoc servia de res fer-ho contra el destí.

Primer ho havia vist en els rosers. Una iteració quasi imperceptible —el tremor dels pètals, la timidesa incipient, el perfum coixejant fins a la porta però incapaç d'entrar a casa. La Sibil·la n'havia pres nota sense immutar-se. Al final de la floració havia fet una segona poda. De tant en tant les closques d'ou, esmicolades i escampades com el futur exèrcit de Cadme, completaven la feble línia de defensa. El següent van ser les carabasses. En lloc de catedrals gòtiques de polpa i pell de granota, la metamorfosi de les flors va ser en edificis d'oficines —línies sòbries, un taronja apagat, dimensions reduïdes. De res havia servit remoure la terra, cobrir-la d'estelles de fusta, esperar pacientment que l'escalfor del sol hi clavés les seves llargues arrels. Fins i tot un cop collides la miraven des de la foscor del rebost amb la insistència dels innocents. Poc després van caure els cirerers. La floració havia estat bellíssima —oceans de blanc i rosat enfonsant-se al ventre ardent de la primavera. Era una entrega desesperada, però només la Sibil·la hi va llegir la passió de dos amants

Charlie F.

abandonant-se. Per a tots els altres —en Marçal, els de l'hostal, passejants i turistes en òrbita que passaven prop dels terrenys—, aquell miracle era la compensació per les decepcions de l'any. Havien oblidat que el camp té la pietat del Déu de l'Antic Testament. Quan l'estiu es va omplir del so de branques espetegant sota el pes de la fruita, ningú va dir res. Els arbres s'enrunaven com els grans monuments dels homes. Als seus peus, piles de sanguinolentes de pell, carn i polpa. Només els ocells, desplomant-se del juliol iridescent com ecos, van apreciar el sacrifici. Se'ls escapava que la tragèdia no separa genealogia de trofisme.

Les fulles seques de la menta, els brots dèbils de la farigola i l'esterilitat del romaní van arribar abans que la Sibil·la pogués enterrar les cireres. En Marçal havia deixat d'acompanyar-la. Les llums el reclamaven més i més —sirenes amagades a les vores de la visió, sempre enterbolides per la llunyania. La Sibil·la no va preguntar, i ell no va respondre. Una nit va arribar i l'espelma ja havia mort a la seva crisàlide de vidre. La casta claror de l'albada el va entregar als llençols gelats. Es trobaven, a vegades, a l'hora de dinar. Llavors menjaven en silenci o comentaven amb paraules de cartó i tinta barata les notícies del dia. *Has vist quin goig fa la petita dels Vinyes? Sí, me la vaig trobar ahir a mercat. Saps si l'Albert torna a estar per aquí? No, però la seva mare em va dir que ho havia deixat amb la xicota. Ha passat l'Antònia a dir que s'ha mort el seu pare. Quan és l'enterrament? Dissabte. Quina llàstima, estava encantat amb els nets. Així són les coses. Records de la Dolors, per cert. La d'en Manel? Sí. Mira que fa temps que no ve per aquí...*

L'any següent no hi va haver roses. Les carabasseres van florir i els seus pètals afamats van quedar abandonats entre les fulles. De les carcasses dels cirerers sortien només els cossos enllustrats dels coleòpters. Massa cansada per a protegir un regne en hemorràgia constant, la Sibil·la els veia caminar per les finestres, per les parets, pel terra de pedra gastada. De tant en tant els matava amb un diari enrotllat. Altres s'alçarien per a ocupar el lloc dels difunts. Els cadàvers s'acumularien, sense sepultura, als racons. L'abril va ser una llambregada de foc blanc i plomalls podrint-se sobre el sòl nu. L'espelma moria molt abans que en Marçal, cobert d'empremtes i mots aliens, tornés a casa. Ja no coincidien mai a taula. Una nit ni tan sols l'alba el va trobar. A poc a poc, les absències es van fer més llargues. La Sibil·la no entrava a la seva habitació. Era impossible saber d'on venia l'olor purulenta: dels llençols, dels ocells, de la fruita, de la fusta, dels insectes, de les larves, de la terra cremada, de les ales opalescents, del silenci —de l'immens, pesant, terrible, plom del silenci. Els lletsons eren els únics supervivents. Fars daurats il·luminant els esculls, havien estat els primers d'arribar i serien els últims de marxar.

Finalment, l'incendi de l'agost els va sotmetre. Pluvia sofre i foc —el fum confonia les fronteres del cel i la terra fins a unir-les en una única negror, una única gola sense dents ni fràgils mucoses. Es podia veure les flames avançar des del porxo. Feia una setmana i un dia que en Marçal havia marxat, i l'espelma encara cremava. Ja no era l'única habitant del no-res —la Sibil·la vetllava amb ella la línia fosforescent de l'horitzó. Les mosques, impulsades al frenesí per la calor, o les cen-

dres, o l'espessa supuració de mort, xocaven contra els vidres darrere seu. Encara que intentava mantenir-les apartades amb un ventall, algunes acabaven sobre la seva pell, els seus cabells, la seva roba. Una picor fantasmal entrava en erupció fins i tot on les potes dels insectes no arribaven. Era l'infern, si n'hi havia un. *Ha tirat al mar els carros del faraó i el seu exèrcit; els millors combatents s'han afonat al mar Roig. Els han cobert les ones i han baixat al fons com una pedra. La vostra dreta, Senyor, té un poder magnífic, la vostra dreta, Senyor, ha desfet l'enemic. Cantem al Senyor, que s'ha cobert de glòria. Cantem al Senyor, que s'ha cobert de glòria. Cantem al Senyor, que s'ha cobert de glòria.*

Llavors, la pluja. Al principi era només una remor llunyana, un intel·ligible murmuri com el de les túniques fregant el marbre, o els pares parlant a l'habitació del costat, o els somnis escindits per la llum entre les persianes. Lentament, es va fer més forta, vessant-se pels clots i les boques seques i els ulls alçats cap al cel. De sobte queien gotes grosses com aranyons, que en trencar-se esquitxaven, que tenien una veu i un pes propi, que dissolien el silenci i se l'emportaven en riades cap a qui sap quina carícia entre els dorsos de dues mans. La pluja —una òpera bellíssima. El diluvi es va prolongar durant el que van semblar hores. Als braços del porxo, la Sibilla bevia infusió de menta i no mirava enlloc. Havia deixat de recitar versos. Pensava en una llum que era com un bes, i l'olor del sabó que feien a casa, i una tarda durant la qual hagués perdonat a la vida les espines i fins i tot les flors. La pluja. I després, el buit.

Tot havia quedat cobert per una capa grisosa de cendres, calç i miralls. Arreu se sentia el so d'aigua corrent, de breus caigudes entre superfícies i precipicis. L'olor de putrefacció era més forta del que ho havia estat mai. Transpirava de tot i tothom —s'acumulava a les mans, les llengües, les clavícules. La Sibil·la esperava. No hi havia res a salvar, res a executar. No hi havia pedres per llançar-se sobre l'esquena. En Marçal va arribar el tercer dia des de l'incendi. Tenia els ulls injectats de sang i la roba li penjava dels ossos com una bandera blanca. Quan va mirar la seva mare va ser amb l'esguard mut dels animals. Va apagar l'espelma. Es va endur el fum cap a l'interior de la casa. Callaven, les parets, amb un silenci culpable. La Sibil·la es va aixecar. Els ossos balbs cridaven en els seus nínxols de carn. Amb compte, va sortir del porxo. La humitat era tan densa que queia sobre seu amb el pes d'un mocador. No feia fred. La vida i la mort havien amarat sòl i es barallaven per la seva atenció. Tot estava sobresaturat, intensificat fins a la nàusea. Mentre caminava per les runes del que havien estat l'hort, el jardí, el rec, i més enllà els camps, les fileres d'arbres fruiters, els pous oberts abans que els seus ulls, tenia la sensació d'estar a punt de despertar. Si aixecava la mà —si pressionava l'aire amb la palma, amb els dits—, travessaria una pàtina transparent i cauria altre cop a la realitat. N'estava segura. La tensió més lleugera seria suficient.

La Sibil·la caminava. Les seves sabates murmuraven queixes humides quan s'enfonsaven al llot. Era un caminar lent, absent. A poc a poc es va deixar de sentir el so dels seus passos. A poc a poc les empremtes van

deixar d'aparèixer rere seu. A poc a poc el vent i la boira i la podridura van deixar de trobar el seu cos. La Sibil·la caminava, i ho perdia tot, i es feia un amb la llunyania. Un pas, i un altre, i un altre. Fins que l'únic que restava era el vespre i, massa lluny per a ser vista, una espelma encesa.

MIRKO

Mònica Llorens Pont

A les dotze en punt, en Mirko s'alçarà, caminarà fins al president i rebrà l'orde d'Heroi del Poble. Fa mesos que es prepara. Abans, però, esmorza dues torrades i un ribell de cafè filtrat amb l'Ivan, company de rehabilitació amb qui comparteix taula i metralla. Si fos un matí corrent, haurien parlat del resultat del Partizan, de com un base milloraria la distribució del joc i de com un pivot fort reforçaria el rebot. Però avui en Mirko només unta mantega al pa, espera el pare i aquella força que li va encomanar quan es va allistar, quan va deixar el poble, els corders i els llaurats.

Mirko Gakovic, presentí's a recepció, demana la senyora Sevic pels altaveus del menjador. Escura la tassa de cafè, s'eixuga les puntes dels dits a la faldilla de les estovalles i aferra les mans a les anelles de la cadira de rodes que li fa de cames. Tot anirà bé, li sembla que diu l'Ivan, però no hi para atenció, només té al cap anar a rebre el pare.

El veu de lluny amb l'únic vestit de mudar que li recorda. Les mans i el cor manxen de pressa, i el saluda

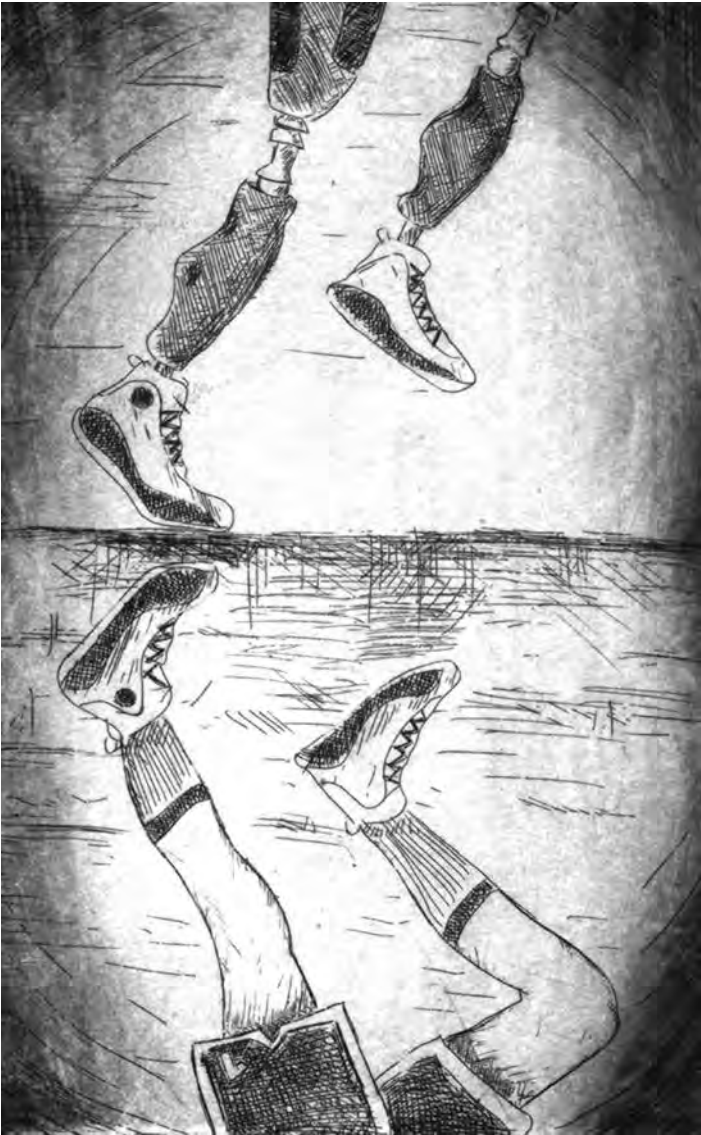
amb un cop de barbeta. El pare alça el braç, li ensenya l'uniforme que fa hores que carrega endebades. Deu estar esgotat, el trajecte en tren fins a Belgrad és feixuc, però és tossut i no ha volgut sentir a parlar que portarà l'uniforme de l'Ivan a la cerimònia.

Se l'endú a l'habitació. Des de la sortida de l'hospital no s'havien tornat a veure i, encara que parlen sovint per telèfon, no han sabut què dir-se sota l'esguard server de la senyora Sevic, que de ben segur es delia per recordar-li que de cap de les maneres el servei de costura tindria temps d'escurçar-li uns altres pantalons.

Mentre es dutxa, el pare, conformat, repassa l'uniforme de l'Ivan amb la planxa. Sota l'aigua, en Mirko el sent parlar, que si la mare l'estarà mirant per la tele, que si no li perdonaria que sortís arrugat, que si ser condecorat és l'honor més gran. Entelat pel baf, recorda com el van renyar quan a mitja guerra dels Deu Dies va sortir retratat al diari enfilat a un tanc amb la barba a mig brollar. El primer cap de setmana de permís a casa, la mare el va rebre amb uns morros que li van durar fins al vespre, i el pare, just abans que se'n tornés amb la seva unitat, li va posar a la bossa un paquet de Gillette per estrenar.

—Bon dia, noi, et porto les cames.

Amb el pit esquixat d'aigua i els cabells brillants, surt del bany per agafar les pròtesis que li ha portat en Zlatan. Li presenta el pare, sort n'ha tingut de les seves mans, és l'únic rehabilitador que ha aconseguit adaptar-li els monyons a les pròtesis del govern. Sense ell, li diu, m'hauries trobat enclotat al llit. En Zlatan treu ferro a les paraules d'en Mirko i bromeja sobre les vegades que li ha calgut renyar-lo. Però el pare fa estona que no els sent, res el pot

Paula Álvarez Hurtado

distreure d'aquelles cames acabades en uns peus de goma-escuma d'on penja una etiqueta amb el nom del seu fill.

En Mirko es posa una samarreta neta, arrambla la cadira al llit, on es transfereix amb destresa, s'estira panxa amunt i deixa que en Zlatan li embeni el monyó esquerre. Les mans dibuixen vuits sobre la seva carn, puguen per davant i baixen per darrere fins a cobrir-ho tot. S'ho mira amb atenció, anticipa els moviments d'aquelles mans expertes com anticipava els revolts que el duïen a casa quan sortia de l'escola, enfilat a la bicicleta. Recorda que el camí tenia una recta llarga amb una pedra plana que li servia de trampolí, pedalava de pressa, sempre de pressa, i a l'altura de la pedra saltava tan amunt com podia. L'estiu que va entrar a l'institut, va canviar la bicicleta per un ciclomotor atrotinat que va anomenar Natasa. El va arreglar amb l'ajuda del pare i la contribució improvisada d'un company de classe a qui li va pispar les bugies. Encara que li calia pedalar a les pujades, era prou bo per portar-hi els amics del bàsquet i les xiquetes que li feien gràcia. Mai havia xalat tant. Ha promès a l'Ivan que trobarà unes cames per brandar amb la Natasa, que el passarà a buscar i que se l'endurà de paquet a passar un cap de setmana a casa.

Torna a les mans que encara li treballen el monyó; de reüll, veu com el pare arrenghera les cames sobre el llit. Sense badar paraula, enfila els mitjons negres camal amunt, primer l'un i després l'altre. Agafa les sabates negres de cordons i calça aquells peus erts amb un doble nus ben tibet, perfecte. És la primera vegada que el vesteix.

En Zlatan fa via i acaba la feina. Senyor Gakovic, procuri que no s'estigui massa estona dret, i s'acomiada

d'en Mirko amb un copet a les cames i un torna-les ben netes que estaborneix el pare. Li hauria d'haver explicat que les cames que portarà són un préstec del centre, que per això li són curtes, i que amb l'uniforme de l'Ivan ja feia. Però és que en aquelles trucades a casa, entre sanglots i rialles, feia de mal dir que seria un heroi que només caminaria una vegada.

Demana al pare que li atansi els pantalons de l'uniforme, se'ls apuja fins a la cintura amb un parell d'estrebades, amaga panxa i se'ls botona. Sense demanar disculpes per arrugar els camals, els arromanga prou per deixar els monyons embenats al descobert. Ara m'hauràs d'ajudar, i amb els ulls marca la rajola del terra on li calen les cames. Es calça primer la dreta i després es falca l'esquerra. S'agafa al pare, s'incorpora i els camals cauen fins a tocar les sabates negres.

Gairebé torna a ser tan alt com era. Es toca les cuixes, tremolen, i per primera vegada d'ençà que va arribar al centre nota aquelles cames com si fossin les seves. Ni les de l'Ivan, ni les dels companys, les seves. Fortes com les d'aquell xiquet que pedalava amb la Natasa pels camins del poble, en Mirko dels tancs i els setges, dels corders i els llaurats. Somriu.

No sap com li dirà al pare que es queda les cames, i tant de bo la mare el pugui perdonar, però quan s'acomiada de l'Ivan, sense que ho senti la senyora Sevic, li diu que es prepari, que passaran el cap de setmana a casa.

DIVUIT

Ivet Yagües Bosch

Divuit dies. Quatre-centes trenta-dues hores senceres entre aquelles parets tan blanques i tan netes que semblen un decorat. La Bruna no hi ha penjat res encara, tot i que tampoc té gaire coses per lluir-hi perquè s'ha instal·lat en una mena de minimalisme emocional que es tradueix en la manera de vestir, de caminar i d'habitar el món i que exclou l'abundància d'emmagatzemar objectes i records en forma de pòster, foto o imant de nevera.

Amb la mudança, l'assalta la sensació que tot fa olor de nou: carrers, parets i gent, ben bé com si tot el que l'envolta estigués per estrenar o com si la ronda Prim hagués d'estar en un espai temps molt allunyat d'aquell Maresme enganxós i humit. Els canvis, li havien dit, porten coses bones, i ella ha posat quilòmetres entremig i un canvi de codi postal, però el mar no és negociable: ha marxat prou lluny per espolsar-se una mica aquella amargor que duu enganxada a la memòria, però no s'ha allunyat tant per sentir-se estranya perquè, al cap i a la fi, no tots els records han estat corromputs per aquell dolor impertinent.

El mar sempre ha estat una constant, un metrònom que marca el ritme del temps i que li serveix per buidar i tornar a omplir. Buidar i tornar a omplir. Buidar i tornar a omplir. Com un batec.

El mar. La sorra. El vent. El mar empenyat de l'hivern no té res a veure amb cap altra cosa perquè ensenya les dents i la part més salvatge i crua, perquè pot amb tot i tot s'ho emporta amb força. Potser la Joana té raó quan li diu que s'hauria d'allunyar, també, d'aquella olor de sal que la connecta amb una part irreductible del seu inconscient, potser li caldria arrencar-ho tot de soca-rel i fer net d'una vegada.

Divuit dies i avui ha estat la primera vegada que ha posat la música alta amb aquell tocadiscs de l'avi Miquel. Un vinil, és clar. Però li recorda el pare i això la fa plorar enrabiada i trista. Totes les tristeses tenen noms propis i la Bruna s'entesta a carregar-les a l'esquena amuntegades l'una damunt de l'altra com si fossin pedres. Ha crescut empeltada per la mare i els avis arrelant en els costums d'un Maresme que vivia i es devia al mar, d'on la vida brotava amb un ritme incessant i frenètic. El mateix mar que l'avi li havia ensenyat a estimar i témer amb la complicitat amb què un pescador es rendeix a les marees, el mateix que fa divuit anys va engolir el pare durant una nit freda d'abril. No guarda cap record d'aquella nit, com si el pare només hagués existit en un imaginari familiar compartit i hagués esdevingut un mite que viu a través de la paraula. Un pare que apareix a les fotografies de la seva primera infància, però que s'evapora sense deixar constància de la seva existència, perquè la mare tampoc ha volgut conservar cap objecte que confirmi el seu pas per la Terra.

Edgar Valera

Convertim els objectes en l'epicentre del nostre dol quan la inflamació de la pèrdua ha minvat, i ens hi aboquem de cap com si el fet d'haver estat pertinença d'aquell que ha marxat els convertís, de manera sobirana, en quelcom diví i extraterrenal capaç d'establir una connexió directa amb el més enllà.

La Bruna mai s'havia instal·lat en cap dol que hagués requerit aquesta recopilació d'objectes ni havia sentit mai la necessitat de veure's lligada a cap pertinença que hagués assolit l'estatus de divinitat. Però una mort ho deixa tot en suspensió i crea universos de meitats perpètuas i tot un reguitzell de feinetes a mig fer. La mort de l'avi va ser un esvoranc. Un dolor indisciplinat es va obrir pas entre la veu, el plor i el crit. Un dolor agut, maleducat, incapacitant i ferotge ho va cremar tot i la va atrapar en una necessitat imperant d'abraçar les camises velles de l'avi, les que feia servir per feinejar i que guardarien la seva olor durant un temps. El que sempre li havia resultat un misteri en aquell moment se li va revelar com una autèntica estranyesa: la mare no havia conservat res del pare. Suposa, però, que el dolor cadascú el porta com vol i com pot.

Una mort vol feina abans del dol, però un cop a casa el silenci de l'absència es va emplaçant lentament a cadascun dels racons que habitava l'avi i deixa les estances buides dels seus sorolls. La Bruna se submergeix en l'univers d'estris, roba i cartes que l'avi tenia escampat al seu estudi fruit de l'enyor i de la por de l'oblit. Entre un enrenou de papers plens de números, localitza un sobre sense segell que va al seu nom.

Per a la Bruna.

En treu un full de llibreta esgrogueït i escrit amb faltes, gargots i presses que confessa una fugida en lloc d'una mort. Una mentida. Un engany que la Bruna s'entesta a desxifrar i que encunya un estigma. Una mort fictícia i maquillada que es van empescar la mare i els avis i que, fins aquest moment, s'ha mantingut dempeus, hieràtica i majestuosa, marcant un punt de partida i una cicatriu que ara esdevé ferida oberta. Un pare que deserta de la seva funció, que la rebutja, que en renega, que no mira enrere, desposseït de tota recança. Una decisió que determina la preferència de fotre el camp i desentendre's del que haurien d'haver estat els seus records, les excursions, els dinars i els dies ordinaris. Un excés de covardia que menysprea aquesta infantesa no viscuda, aquests records que la Bruna s'havia hagut d'inventar per imaginar un pare que l'ajudava amb els deures o que l'anava a buscar a l'escola. L'home que va marxar sense mirar enrere feia més de divuit anys. Un pare que havia cregut mort de manera prematura. Un home que ni tan sols tenia sepultura.

Una missiva atòmica firmada pel seu pare reconeixent-li que marxava per voluntat pròpia, per una determinació que ni s'intuïa ni importava. Una carta que converteix el seu dol en ràbia, que transforma la mare i els avis en còmplices d'aquella fuga premeditada. Que la fuga fa sentir a la Bruna que ha estat una obstrucció tan gran en la vida dels seus progenitors que un d'ells decideix deixar-la enrere. Que se sent enganyada. Petita.

Minúscula. Una tara. Una nosa.

Sobreviure no li resulta un destorb si es tracta d'obrir-se pas entre les runes, però la por és traïdora i la Bruna l'ha sentit viure dins seu enganxada al ventre, asfaltant-li

els pulmons i arrelant amb força entre costelles. L'única cosa que ha temut per damunt la resta ha estat la possibilitat de viure a mitges, com si el cos hagués de tenir la capacitat d'acostumar-se a la tristesa en diferit.

Si una cosa ha après és que el mar mai s'acaba emportant les coses del tot, que les engoleix, però el temps i la marea —igual que passa amb la vida— les tornen i les venten amb la violència d'haver-les guardat i podrit a parts iguals.

Divuit dies de la missiva. Vint des de la mort de l'avi. Quinze des que va estar disposada a escoltar la mare. Catorze des que va empaquetar les poques coses que va decidir que l'acompanyessin. Tretze des que va trobar el pis. Dotze des que va comprendre que només la distància la podria curar. Deu des que va entendre que el mar li és refugi i casa, perquè el mar també és l'avi. Deu, també, des que es va prometre que la rancúnia que sentia per l'engany no era més que un instint primigeni de protecció. Nou des que va tornar a abraçar la mare. Cinc des que va anar a veure l'avi allà on reposa per explicar-li que la rancúnia podreix igual que l'aigua ho fa amb la fusta i que no seria capaç de sentir per ell res que no fos amor. Quatre des que va decidir que l'odi que sentia cap al pare seria totalment homologat, i que deixaria de dir-li *pare*, que seria en Manel i punt.

Dos des que té totes les coses al pis. Un des que ha decidit que pot amb tot.

Divuit dies i la seva pell busca la marea amb l'ansia d'un addicte i decideix que aquest mar serà diferent, que tindrà un altre color, que l'abraçarà amb més calma, que la sal li curarà les ferides que arrossega ocultes

sota els plecs de pell, nervis, músculs i sang. Decideix abandonar-se a la marea i estrenar aquelles onades netes i pausades que abracen la platja que acull el primer sol del matí. Torna cap aquell pis estèril amb la intenció renovada de vestir alguna paret amb la calidesa d'un color, i per un moment sent que per dins li corre l'optimisme encomanadís d'un inici, mentre dels cabells encara li regalima un gotim salat que li esquitxa les espatlles.

LA LLISTA

Manel T. Gavaldà

Ja falta poc perquè l'Estela vingui a buscar-me abans no apaguin els llums del menjador. Com cada nit, el company d'habitació vindrà a fer-nos la guitza. Li suplicarem que ens deixi una estona en pau, però, com sempre, no ens ho permetrà.

Quan sento les passes de l'Estela acostar-se, amago de pressa el paper dins la butxaca del pijama. És una llista d'objectius que necessito complir abans de perdre el cap. Un seguit d'anhels que em recorden tot el que m'han fet a la vida. Malauradament, encara no he estat capaç de posar fil a l'agulla. Covard!

“Albert, és hora de descansar. Avui no tinc ganes de sentir aquell borinot”, em diu l'Estela quan arriba. Ella és l'única companya decent de tot el centre. Sí que a vegades perd el rumb, però té un somriure que et fa trobar el nord. “No vols que ballem?”, li pregunto, i ella riu cobrint-se la boca. Després m'agafa del braç i tots dos enfilem cap a la meva habitació. Caminem a passes curtes intentant que les meves cames maldestres no ens facin ensopegar.

Ja som davant la cent sis, la que fa ferum d'excrements; tinc un porc com a company d'habitació. Ella em deixa anar i s'acomiada. Jo em giro i li acosto els llavis, què coi!, però m'atura subtilment posant-me les mans a les galtes. Sense voler mirar-me, em confessa que la canvien de residència, que no li queden prou estalvis per continuar en aquesta. La notícia cau com un sac de patates, no la vull perdre. El segon objectiu de la llista és: "Vull un petó de l'Estela", i ara soc conscient que el temps s'acaba i que no el podré assolir. Ella torna a la seva estança amb la processó per dins. Jo no sé què dir.

Estic donant voltes al llit, mentre el desgraciat del costat està amb la ràdio a tota pastilla. No puc més i agafo la llista de sota el coixí. Encenc el llum de la tauleta i llegeixo el primer objectiu. Va, espavila! Ara o mai.

M'he adormit tot suat. En un no res, m'he desvetllat amb el soroll de les anelles quan la infermera ha passat la cortina. El company d'habitació és mort i he de confessar que no m'entristeix. No hi ha hagut reanimació ni metges fent corredisses. Només un parell de trucades. Poc després, he sentit un "A la de tres", i el soroll d'un cos espetegant contra una llitera. Ja no he pogut descansar més.

El sol s'escola per l'habitació. És hora de llevar-se. Primer el peu esquerre i a continuació el dret, sense presses. Ha arribat un company nou abans que l'esmorzar. Avui en faig vuitanta-un i sé que ningú vindrà a celebrar-ho.

"Creus que ens donaran magdalenes?", em pregunta l'Estela a la taula del menjador. I no li vull dir que ja se l'ha

Clara Margalef Ruana

menjat. I abans que ella faci aquella cara que a tots ens fa por, la d'intentar recordar, li dic que després n'hi porto una.

Quan ja ens hem empassat el suc i les pastilles, trec la llista i anoto la meva última tasca sense que ella em vegi. El full és ple, com aquest maleït cau, que està atapeït de moribunds. Diuen que mai mors mentre et recordin. Però jo no tindrè ningú que em vulgui recordar. Mai m'han perdonat per ser com soc.

“Ara que he de marxar, qui et portarà a l'habitació?”, em diu ella mentre doblega el tovalló amb moviments delicats. Li responc amb un silenci, rumio una estona llarga fins que buido el pap: “Estela, demà fotrem el camp d'aquí.”

Davant del seu rostre confús, li explico el munt de diners que tinc amagats en una cabana a prop del mar. Li confesso que n'hi ha prou per viure dos anys com reis. No li puc revelar d'on provenen, però li dic que estic disposat a gastar-m'ho tot i, sobretot, que la necessito a ella. L'Estela riu fins que s'adona que no estic fent broma. Quan li reafirmo que demà a les vuit sortiré per l'entrada principal, s'aixeca esverada i desapareix. Això no m'ho esperava.

Torno a l'habitació arrossegant els peus. M'assec sobre el llit el que resta de dia, al costat d'un nou sòmines que ha estat tota la tarda parlant d'una tal Laia que ens aniquilarà a tots. No li faig gaire cas, perquè tinc al cap l'Estela i la fuga. Acluco els ulls amb tot de pensaments que em pertorben. Què faré sense ella?

Ja són les sis del matí, no he dormit. Vaig al lavabo i em rento les aixelles. M'afaito i deixo el bigoti blanc.

Buido la colònia sobre les mans i m'acaricio els pocs cabells que em queden. Em vesteixo elegant, assegut sobre la tassa. En acabat, em poso el barret d'en Bogart.

Em planto davant la porta i veig que el company té un diari sobre la flassada. Aprofitant que dorm, l'hi pispo. Tot seguit, comprovo per tercera vegada que duc la llista dins la butxaca de la gavardina. Surto pel passadís, mesuro cada passa perquè no es noti que soc el coix de la cent sis. No em trobo ningú. Passo de llarg l'ascensor amb els ulls clavats a la cent vint. L'habitació és tancada. Giro la maneta amb cura. “Estela?”, mussito mentre obro la porta. El llit és buit, amb els llençols perfectament planxats. Al costat, reposa la seva companya amb la mirada perduda. “Ha marxat”, em diu trista. Em quedo quiet, com si m'hagués quedat sense piles. “La trobaré a faltar”, em diu. Tanco la porta amb els ànims ensorrats. Per què he trigat tant?

Surto al parc amb l'ànima mig esquinçada. El sol es deixa veure, però els núvols reflecteixen el que porto a dins. Enfilo cap amunt, on hi ha l'entrada principal, per on entren els cotxes. A l'esquerra, hi ha la caseta amb una barrera vermella que talla el pas. El vigilant és a dins, distret amb el mòbil. He de fer veure que soc un metge que surt del centre, així que trec les claus del vell Citroën i les remeno amb els dits. Va, Albert, ves capcot, camina normal, que no es noti. Un peu davant de l'altre i continua. Centra't en l'ombra del barret que tens a terra. A poc a poc, com has practicat tot aquest temps.

Tot d'una, el vigilant vocifera alguna cosa, però jo tiro endavant. “Aturi's!” em mana ara. Alço les claus i li dic que tinc pressa, però amb tan poca convicció que

em pregunta on vaig. De sobte, apareix un cotxe a l'altra banda de la barrera. Els fars m'enceguen. El vigilant, mentre surt de la cabina, fa un gest amb la mà al conductor perquè s'esperï. Seguidament, s'acosta sacsejant la seva panxa desproporcionada. El conductor, que no està per històries, fa sonar el clàxon descontrolat. "Espera, collons!", li brama el vigilant, i continua cap a mi. "Qui ets?", m'increpa quan el tinc a tocar. El clàxon del cotxe torna a sonar mentre jo arquejo l'esquena. El vigilant es gira alhora que, per la finestra del taxi, el conductor treu el cap ben empenyat. Tots dos inicien una disputa per demostrar qui és més milhomes. "Imbècil, vinc a buscar el doctor, és una emergència!", diu el taxista assenyallant-me. I no caic de cul perquè si ho faig no em podré aixecar mai més. El vigilant canvia el gest i em demana disculpes. Torna esperonat i aixeca la barrera. El taxista engega el motor amb una rialla. S'acosta, s'atura davant meu, surt i m'obre la porta del darrere. No m'ho penso i hi entro d'un salt. "A l'estació d'autobusos, corri", li demano quan ja té les mans al volant, però ell no em fa cas. La pluja comença a caure sobre el vidre, l'home engega els eixugaparabrises i surt del parc sanitari. Quan som fora del recinte, gira a la dreta. Avança uns metres fins que s'atura davant d'una dona que es protegeix el cap amb una bossa de plàstic. El cor em repica. L'Estela entra amb el seu somriure i el taxista li pregunta: "Era aquest senyor, oi?", i ella li confirma que no s'ha equivocat. No entenc res. Ella s'asseu i deixa una maleta menuda sobre la seva falda. M'agafa de la mà i em fa l'ullet per sobre les ulleres plenes de gotes. "Avui m'he perdut la magdalena", em diu tremolant de fred.

De camí, m'explica com ha sortit del recinte sense ser advertida, com m'ha estat esperant ansiosa amb el taxista. Per fi veig la llum al final del túnel i no és la mort.

Arribem a l'estació dels autobusos que porten a la costa. Li poso el barret, perquè no vull que es mulli el monyo, i anem directament a buscar l'autobús. Provo d'agafar-li la maleta, però quan m'ajupo, se m'escapa un pet i em quedo mig clavat. Quina vergonya! Per sort, ella fa com si res i m'ajuda a incorporar-me. Un cop dret, per fi, em fa un petó. El món s'atura. Els seus llavis tenen gust de mel.

Deixem enrere el coi d'asfalt; travessem boscos plens de vida i camps de flors de colors intensos. Aquí no plou. Jo estic assegut al costat del vidre i ella, a la banda del passadís; ha de ser així. Parlem molt, l'Estela està inquieta com una baldufa. M'explica, un cop i un altre, com va ordir-ho tot mentre passava la nit en blanc. Quan ha acabat, he agafat la llista i he guixat el meu segon desig. Ja en tinc dos; ara, pel tercer.

Fem quilòmetres en silenci, esgotats de tantes emocions. Aquest és l'instant que esperava. Agafó el paper amb la punta dels dits, acluco els ulls, faig veure que ronco i el deixo caure a terra. Passa una estona llarga abans l'Estela no reacciona.

Observo de reüll com s'ajup. Les seves mans dubten mentre cull el paper. Acaba per deixar-lo sobre la seva falda. El contempla sense desdoblegar-lo fins que, finalment, cedeix. Desplega el paper amb un soroll sec; el seu silenci es contraposa al meu neguit. Es disposa a llegir. Al principi, arrufa el front, confosa. A mesura que avança,

les seves mans es tornen inestables. Torna a llegir des del principi. Els seus llavis tremolen lleugerament, com si volgués parlar, però la veu no li surt. Quan acaba de rellegir-lo, el deixa anar com si cremés. “Albert... Què... Què has fet?”, murmura amb la veu trencada. Els seus ulls, abans brillants, ara són pous sense fons. Jo deixo de fer veure que dormo i em limito a somriure.

“Adeu, Estela”, acabo dient. Ella agafa la maleta i es precipita agitada cap al conductor, mentre li exigeix que aturi el vehicle. I així una bona estona, fins que l’home, fart, frena en sec. Li obre la porta automàtica i li assenyala la sortida. Ella baixa trepitjant amb força els esglaons. Miro per la finestra per veure-la per última vegada. Quan ja és al carrer, es desfà en plors. M’acomiedo amb la mà i li llanço un petó.

L’autobús avança, i mentre els passatgers miren per la finestra sense saber què acaben de presenciar, jo em capbusso en la meva llista. Agafo el bolígraf perquè ja puc guixar el tercer desig:

1. ~~Ofegar el desgraciat del company amb el coixí.~~
2. ~~Vull un petó de l’Estela.~~
3. Trencar el cor d’algú que m’estima, com m’han fet a mi tota la vida.

Encara he de passar comptes amb alguns de vosaltres. Em preguntava si em recordaríeu, però ara sé que sí, i serà per sempre.

No oblidaré mai el que m’heu fet, i vosaltres tampoc, colla de malparits.

ACORD

Berta Bas

Do, sol, do. Tres dits en arc i dues ungles pintades. Abans hi tenia color de mar. Ara el que les tinta és el fang i la terra incrustada, despenyada per les esquerdes que se li han anat obrint entre els tous ferits. El tercer dit el du net per mania, per la tossuderia de mantenir encara que sigui una petita part del cos ancorada a una nit càlida, una realitat llunyana com el sol, afilada pel cristall del passat.

Toca el fa i la mà se li encarara tota, com la pinça dels bitxos que escombrava fins a la vora del plat quan dinaven paella. Ja no la tornarà a tastar, ni tan sols l'arròs. Es frega el llavi inferior amb la llengua, no pel record del sabor, sinó perquè està a punt d'arribar al pont, de creuar la part més complicada de la cançó, la que persegueix una vegada i una altra perquè es nega a perseguir mamífers pel bosc com ho fa la resta.

Els diuen que no es pot quedar enrere, que ha d'enfrontar la nova situació, que el món s'acaba i necessiten totes les mans vives per seguir aferrant el grup a la vida. Al futur. Ella, però, sap de fa mesos que el món ja s'ha acabat, i que l'únic que li queda és la pròpia vida i la

de l'objecte que abraça i acaricia cada dia. Amb ella ha decidit morir. Creu que així, com a mínim, ho farà feliç. No. Feliç no hi queda cap ésser, a la Terra. Tret de les llebres, que, amb la inconsciència que brinda una intuïció fugaç, continuen saltant entre arbres i pinassa mentre ells s'aproximen als seus caus, amb els ganivets esmolats a cops de pedra i les dents de tant rosegar els ossets de les seves mares. Si no mor feliç, ho farà tranquil·la almenys, enganxada a la llisor suau de la fusta envernissada.

Ella ja no sap gaire res, però està convençuda que allò sí que no ho vol. No vol acabar d'aquella manera, ni com una llebre ignorant i feliç ni com el caçador que l'empaita per menjar-se'n el somriure. Ella vol pensar tan sols en el fa i mirar-se els dits, i moure'ls perseguint les cordes, només les cordes i la melodia que se li escorre entre els pensaments, l'allau de foc que serpenteja entre els passats i els possibles.

Una destrat impacta al bell mig de la caixa i li destrossa el pont, la cançó, l'esperança i els records. Es queda paralitzada, amb els ulls esbatanats i un terrabastall de sons de gel, fragments de fusta i clavilles espargides per la sorra. Als braços, a més de ronya, ara hi té una mena de tatuatges, rius de foc que piquen i cremen. Les cordes esguerrades li han fuetejat la pell i les estelles se li han clavats a la carn. Ara ja no té les ungles negres i una de blanca, ara totes són d'un vermell llefiscós.

Abans de permetre que els ulls se li humitegin, alça el cap. No per veure el culpable, sap bé que l'ha matada ell, sinó per descobrir en què s'escudarà, ara que li ha llançat l'arma que sempre porta al cinturó, ben a prop de la cuixa dreta.

Arlet Ochoa

—Et vaig dir que si tornava a sentir aquesta cançoneta de merda te la faria miques. Aixeca el cul del cony de pedra i posa't a buscar carn com tothom.

Ella vol dir una cosa, però n'hi ha una altra que vol fer, i l'acció, al regne del seu cos, sol tenir l'última paraula. De moment, però, es limita a mossegar-se el llavi inferior i a aixecar el cul del cony de pedra. Quan és dreta, se'l mira fixament uns segons, conscient que la seva mirada té una capacitat màgica, que allò que els altres en diuen *raresa* significa, en secret, *poder*.

L'encanteri comença a fer efecte, però ell se'n cansa, de mirar-li els ulls oberts, ja ressecs de tant evitar parpellejar, i escup a terra, com sempre fa quan vol fer creure que no està gens nerviós. La sorra s'empassa el seu grumoll a l'instant i ella és capaç de veure com el gest se li relaxa, com l'esput li ha donat el plaer efímer de controlar, almenys, un fenomen natural.

Mentre ell es mira la salivada, ella aprofita per ajupir-se i recollir la destal. Es torna a incorporar ràpidament, sense pensar-s'ho gaire, aferrant el palmell al tacte aspre de la fusta humida. Aleshores se'l troba amb la mà estesa. Espera que li torni l'arma. Això la sorprèn, però ella també sap com fingir que no en té ni un, de nervi, així que roman ben quieta, i l'únic que es decideix a moure són els llavis, on el record maltret de la cançoneta li fa pessigolles.

Xiuxiueja les notes de l'últim vers que li quedava per completar el pont, perquè primer ha de calmar una angoixa i després una altra, com li deia la mare, una per una i començar sempre per aquella que fa més ràbia, la que se't posa al coll com un puny tibant. Aquesta vegada, però,

ha fet trampa, perquè ha començat calmant l'angoixa més fluixa, i quan acabi de cantar li tocarà arrencar el puny de la carn, tallar altres cordes, aixafar una altra gola.

—Què fots, ara? Deixa de cantar d'una puta vegada, nena.

És una ordre de les fàcils, de les que pot complir mentre pensa en la segona angoixa. Calla i somriu. Es mira la mà que ell li estén i hi detecta quatre ungles negres i una de neta. Aleshores es diu que no, que ell no pot compartir el seu record estable, el seu refugi del passat. El puny se li escapa i comença a córrer avall, amb l'allau de les notes creuant el pont i els sabors de l'arròs i cada estella envernissada d'una guitarra que ja no és suau, sinó afilada, que ja no és, i la ràbia es desferma i ara ja no controla l'angoixa, i ni tan sols pensar en la mare no la calma. Alça la destrat amb totes les seves forces i la fa caure en vertical sobre el dit de l'home.

El polze se li separa de l'artell i aterra damunt de la tomba on abans ha escopit, i ell mateix, mentre crida de sorpresa i potser de terror, tant de bo, el rega amb un toll de sang que no aconsegueix immutar-la. N'ha vist moltes abans, de cascades de sang rajant dels petits cossos de les llebres i els esquiroles que duen els caçadors.

Els ulls esbatanats i plens de fusta que crema, ara, són els d'ell, encesos per la ira i el dolor. O potser la vergonya. Ella fa dues passes enrere, però no deixa d'abraçar el mànec de la destrat, perquè ja no té cap cau, ella, ni és ràpida com una llebre, però mai no seràçada.

—Dona-me-la! —crida ell amb els ulls injectats en sang i mal—. Nena dels collons! No saps el que has fet! No saps res!

I ella bé que ho sap, que l'ha deixat sense polze, i l'únic que vol ara és mutilar-li la mà sencera, de la mateixa manera que ell ho ha fet amb el que més estimava, la seva millor amiga, l'única que li quedava amb vida. És per això que torna a alçar la destal i, aquesta vegada, no la deixa anar, sinó que l'empeny amb l'angoixa com si el puny li fes de guant, en lloc d'escanyar-la, i fa aterrar la fulla ampla esquitxada de roig contra el canell prim d'ell.

No deixa de prémer fins que nota com el seu os s'esquerda. I, fins i tot aleshores, segueix fent força cap avall, sempre cap avall, perquè sap que la terra s'endurà el seu cos, perquè la terra s'ho endú tot, i això és l'únic que necessita, saber que ell acabarà sota la sorra com tots els seus esputs, com les restes de tots els cossos malalts, com els milers de dents afilades que volen menjar-se-la i han acabat destruint la seva guitarra.

A la fi, la mà es desprèn del canell i cau. La resta de l'home s'hi desfà al darrere, desmaiada, probablement, o morta del tot, espera ella. Quan l'últim dit que li queda despert deixa de moure's i el núvol de pols que l'envoltava s'esvaeix en la nova calma, un silenci tenebrós entra al cap de la nena com un raig de fum. Allò és el que més l'espanta de la mort: quedar-se sola, sense els sons, amb les orelles perdudes i recloses al buit.

S'esforça per recordar de nou, per enroskar-se al voltant de l'únic món que encara no s'ha acabat. Sí·l·laba rere sí·l·laba, la llengua se li va trenant amb l'aire fins que aquest arriba a acariciar-li les cordes. Les frega amb dos dits menuts i suaus, unges pintades d'invisible.

Do, sol, do.

CARRETERES PERDUDES

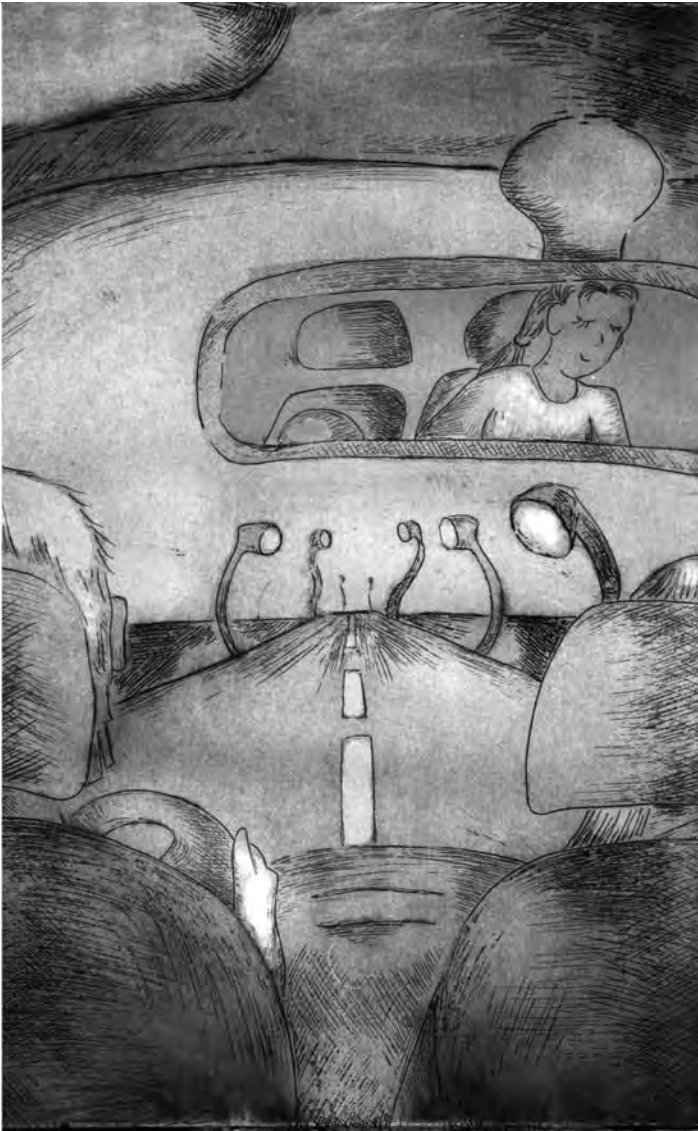
Rosa Gurrera

Asseguda —o més aviat enfonsada— en una butaca confortable, la dona tanca els ulls i es deixa anar a un pensament suspès, que es queda flotant en l'aire. El sol es filtra pels transparents i l'envolta d'una llum daurada, tamisada. Llegia fins fa un moment, però el llibre li ha lliscat de les mans i sense adonar-se'n s'ha quedat abstracta, immòbil, amb la mirada perduda. Darrerament li passa sovint: el seu cap, sense saber com ni per què, se'n va sol cap a records llunyans; o més aviat són aquests records —procedents d'aquella zona on la memòria, tèrbola, es confon amb la fabulació i amb els somnis— els que de cop se li infiltren i se l'enduen des del present —l'aquí i l'ara durs i precisos, de feridores arestes— fins a llocs i moments mig esborrats, suaus i flonjos com volves de cotó. Moments que des de fa temps havia donat per perduts; que li havien fugit de la memòria conscient, però, lluny d'haver desaparegut, s'estaven esperant, quiets i silenciosos, a trobar una ocasió per brollar de nou i embolcallar-la suaument, a la impensada. L'ocasió,

aquesta vegada, ha estat potser una paraula llegida, o una imatge que la lectura ha suscitat i que n'ha arrossegat una altra, i aquesta una altra, i aquesta una altra, fins a teixir la teranyina de fils tènues i sedosos que ara l'acaricia i l'inxampa.

Com si se la volgués espolsar, aixeca la mà, aparta una mica la cortina i mira enfora. Deixa vagar la mirada cap al lluny, cap a la línia on els terrats es confonen amb el cel; i aleshores el record, que primer no havia estat més que un punt, un petit nucli, una imatge condensada, s'obre i es desplega i la transporta a un antic viatge.

Va en cotxe, per una autopista. És de nit. Els fars foraden la negror d'on va brollant, com sorgida del no-res, la cinta grisa d'asfalt que llisca corrents sota les rodes, a amagar-se; els fanals que voregen la via s'acosten vertiginosament, i quan semblen a punt de llançar-se contra el parabrisa, s'obren cap als costats i fugen lleugers, alts i prims, vinclats, desgavellats, com ramats de girafes espantades. Ella també està espantada, també voldria fugir. Tot ha començat com un joc: “Què t'hi jugues que no ets capaç...?” “De què?” “De venir amb mi.” “On? Quan?” “Ara mateix, on ens porti la nit.”, un intercanvi de provocacions que ella ha seguit: “Què t'hi jugues que sí?”, divertida i excitada. I aleshores ell ha obert el cotxe, i ella hi ha pujat, i ell l'ha posat en marxa. Mentre es descordava l'abric, ella ha rigut, convençuda que només farien un tomb pels carrers —tranquils, a aquelles hores— i que després ell la portaria a casa; però no ha estat així: han creuat la ciutat mig adormida, han enfilat l'autopista i han seguit enllà. Cap dels

David Centellas

dos no ha dit res més. Ella se l'ha mirat de cua d'ull, ha acaronat amb la mirada el rostre jove, nimbat de cabells prematurament platejats, pel qual fa dies que es deleix. Ell ha sentit la mirada, que li ha fet néixer un somriure temptador i càlid. Ha engegat la ràdio, i el plany d'un saxo ha esqueixat la nit.

I ara ella és aquí, lliscant per l'autopista, al seu costat, cada cop més expectant, més excitada, fins que l'excitació se li comença a convertir en ansietat; una ansietat que creix i creix, i que la lliga per dins, se li nua a la boca de l'estómac i acabarà —ho sap— per tenallar-la. Per més que ho vulgui —i aquest cop sí que ho vol, i tant si ho vol, o això creu—, no ho podrà evitar. Quan per fi s'aturin i ell es giri a mirar-la i li busqui els ulls, ella no podrà sostenir-li la mirada. Es trairà, com sempre. Un petit gest, una paraula intempestiva que refreda i que talla, una aproximació esquivada i s'haurà trencat l'encant. Com sempre, abans de començar ja haurà emprès la retirada, haurà sancionat el final del joc. Perquè li agrada jugar, l'exalta, no sap resistir-s'hi; però en arribar a un punt salta l'alarma, i aleshores ha de fugir del risc i retornar a un lloc segur.

Ja s'apropa l'hora de la veritat: ell està prenent la sortida cap a la petita ciutat de la costa que serà, sembla, el final del viatge. Sense voler, però sense poder-ho evitar, ella es tensa i es disposa a abaixar el teló. L'envaeix una sensació de cansament, de moment ja viscut, de repetició feixuga.

Mitja hora després, en un bar tranquil vora la platja, ell se la mirarà de fit a fit i després abaixarà els ulls, en un retret mut. Se sentirà enganyat, dolgut, davant l'evi-

dència que alguna cosa s'ha acabat abans de néixer. Que s'han esvaït, incomplertes, les promeses. I ella assaborirà un cop més el gust agredolç d'una victòria trista, com ho són sempre les victòries contra un mateix. Entre tots dos s'haurà aixecat una barrera invisible, però insalvable, i ella es quedarà un cop més amb la recança inútil pel que podria haver estat i no ha sigut.

Per això ara, mentre el cotxe deixa l'autopista, s'endinsa en aquest poble de la costa i en recorre els carrers buscant un bar obert, ella no sap què donaria per evitar un final que ja està escrit, per no ser com és, mentre li creua pel cap una imatge encara més llunyana.

Es veu recorrent una carretera molt recta i molt llarga. És de nit: una nit blava, del blau pur de les nits incontaminades, primigènies. I en aquesta nit, en aquesta carretera que es perllonga indefinidament, tot comença. És el seu primer viatge. Acabat d'estrenar, com la nit mateixa. Com la vida.

Perquè és jove, molt jove, i tot li és futur i incògnita. Encara no sospita que uns quants viatges més enllà, en una autopista grisa, la sotgen una aventura avortada i un regust de pèrdua. Ara l'expectació l'omple de frisança. Sap —i accepta plenament— que pot ser que aquest viatge no tingui fi; de fet, potser és això el que més voldria; potser, en el fons, tot i que encara no ho sap, tem el moment d'arribar. O potser el que sap, en el fons del fons, és que aquesta nit, aquest cel estrellat i aquesta carretera inacabable formen part d'un instant fora del temps, d'un instant etern, tan etern com ella mateixa i la seva joventut, com la brillantor dels seus ulls i l'onejar dels

seus cabells al vent. Sí, el que sap —amb una evidència absoluta— és que aquest és el lloc i aquest és el moment on la vida l'ha citat, on un futur que trigava a arribar, i que ara tot just es comença a fer present, des de sempre l'esperava. S'abandona: sent la vida fluir, respira la nit intemporal. Mira endavant, cap a la carretera lluent sota els fars que fuig rabent a amagar-se sota les rodes; cap a l'horitzó, on l'asfalt es confon amb el cel. Veu titil·lar milers de llumenetes de ciutats desconegudes, que li desperten un anhel nou, imprecís, i desfilen, fugen, passen de llarg. Veu, de cua d'ull, el perfil de l'home de cabells platejats i somriure temptador i càlid que condueix; que la porta on sap que vol anar, perquè té les claus del seu voler. Es gira cap a ell, i mentre el contempla embadalida s'adona que la carretera esdevé borrosa i que les llums s'entelen, a punt d'esvaïr-se. I, just abans que es dissolguin, entén que el cotxe i l'home de cabells platejats i ella mateixa no són, de fet, allà; que són fantasmes de la nit, i no circulen per cap autopista, sinó pels viaranys sinuosos d'una ment, per les vies i atzucacs del desig. Són les peces del joc, les figuretes que mou la imaginació d'una nena, asseguda a terra prop d'un balcó.

El sol entra per les vidrieres, fingeix autopistes per on dansen miríades de partícules de pols, brillants com palletes d'or, i acaba abatent-se a les rajoles blanques i grises que repeteixen obstinadament un mateix dibuix geomètric: camins d'un laberint, caselles del tauler on comença la partida de la seva vida. Damunt de les rajoles, una revista ben oberta mostra la imatge, a doble pàgina, d'un home de cabells platejats i somriure càlid i temp-

tador que mira cap a un horitzó invisible mentre sosté una cigarreta entre els llavis. La nena, ignorant el reclam formulat al peu de la fotografia —fumi Chesterfield, o potser Lucky Strike—, se'l mira amb dolorosa intensitat, com si el volgués arrencar del paper i portar-lo a la vida, allí, davant seu; com si se'l volgués gravar a la memòria per tal de poder-lo reconèixer quan el trobi, anys a venir. Perquè l'ha de trobar: l'hi va la vida.

Per primer cop sent néixer dins seu un desig intens, precís i net com un tall de ganivet: un dia, en un futur que triga tant a arribar que la consumeix, quan ella sigui una jove il·lusionada, ulls brillants i cabells al vent, vol ser amb ell dins un cotxe llançat carretera endavant, i recórrer la nit en un viatge sense fi, i veure desfilar ciutats il·luminades. És tan viu el desig, tan intensa i punyent la imatge que ha nascut amb ell, que es clava i fa ferida. Donaria el que fos perquè aquest home que la mira i li somriu des de la pàgina setinada —que per a ella no és una imatge publicitària, sinó una invitació a la vida—, aquest home que la convida a un viatge exultant cap a allò desconegut, deixés de ser un ésser de paper; perquè ella pogués per fi deixar enrere el seu insuportable cos de nena, com la papallona deixa enrere el capoll que l'ha empresonada; per poder lliscar per una carretera inacabable, en una nit eterna, al costat d'un home com aquest.

Extenuada de tensar-se com un arc, de desitjar en el buit, la nena desprèn els ulls de la revista i els gira cap al balcó. I allí, rere els vidres, asseguda —o més aviat enfonsada— en una butaca confortable, li sembla veure una dona ja vella que deixa vagar la mirada cap al lluny,

cap a la línia on els terrats es confonen amb el cel. El sol es filtra pels transparents i l'envolta d'una llum daurada, tamisada. A la seva falda hi reposa un llibre obert; potser llegia, fins fa un moment. La veu tan a la vora que li sembla que si allargués la mà podria tocar-la. Es frega els ulls i es pregunta de què la coneix.

La dona s'ha girat, i també l'ha vist. Les dues intercanvien una mirada, llarga i profunda com el temps. La visió s'intensifica fins atènyer una vivesa insostenible, i després, a poc a poc, comença a empal·lidir. Just abans de perdre's del tot, la dona hauria dit que la nena estava a punt de dir-li alguna cosa. Ella, que tenia una pregunta a la punta de la llengua, es queda abstreta, immòbil, amb la mirada perduda. Pensa que les volves de cotó que venen flotant del passat poden, dins la seva falsa suavitat, amagar agulles molt fines i reobrir vells anhels, i amb ells velles ferides. Pensa en aquell que pretenia recobrar el temps perdut: no, mestre, no, el temps no es recupera mai. Sacsca el cap per apartar les teranyines. Torna a agafar el llibre, busca el punt i s'esforça a seguir llegint.

NO ÉS EL NOSTRE, MARIA!

Anna Figueras Adell

El començament sempre s'acosta al final. I quan va començar de seguida es va acabar, ni cinc mesos va durar. I avui és el dia. Avui ens el retornen, Maria, però no pas com se'n va anar, sinó només les sobres. Aquí, a l'esplanada de l'era, va ser on va fer les primeres passes i corregudes, recordes?, les primeres pelades als genolls mentre fèiem batre el gra. I allà, al final dels horts, en un tauló lligat amb cordes als cirerers, va aprendre a gronxar-se. Ara només s'hi gronxa el vent. Vine, Quelet, que farem ning-nang! Ara som aquí, Maria, esperant asseguts al mateix banc de fora el pati, on el vam veure marxar. Finalment arriba. Una figura sense ombra s'acosta al nostre banc. Desnerit, amb la pell i l'os, ens fa un gest amb la mà. Camina guerxat cap a una banda pel pes del farcell caqui que li decanta l'espatlla. Quelet? No, Maria, no és ell. És el company del front que ens porta les coses del noi. I com s'assemblen! El soldat, palplantat davant nostre, ens aboca les quatre rampoines que ens esquinquen el cor: una manta feta un parrac, el jersei de llana esfilagarsat que camina sol per les puces, un plat i

un cobert i les nostres cartes lligades amb vetes. Ahir, després de deu dies d'enterrar-lo, encara en vam rebre una:

Febrer del 1938.

Estimadíssims pares, no saben que content que estic! D'aquí a una setmana em donen permís, quines ganes de posar les mans a la vora del foc, que aquí el fred tenalla, i sentir l'escalforeta de la llar mentre fumeja l'escudella, i beure de l'aigua fresca del pou, i deixar-me caure al jaç amb olor de flassades netes. Saben? Ja no faré escarafalls del que em posaven a taula. He après a enyorar tant els seus guisats que, mentre suco el xusco a la llauna de sardines, em sembla injusta la meua queixa quan em feia el repelós i donava d'amagat les sobres al Dic. Com enyoro, també, les seves manyagues sota la taula. Compto els dies que falten per abraçar-los. És el desig de veure'ls el que em torna l'esperança dels dies, i si se m'escorre un xic la tinta és només perquè se m'entela la mirada quan penso que aviat els veuré.

El seu, que els estima,

Quelet.

Se'm neguen els ulls en recordar com vam llegir amb la Maria, agafats de les mans i amb el cor encongit, la seva darrera carta, que ens el feia encara viu. Ara en recollim el que en diuen "efectes personals", i a pas lent, agafats de bracet d'aquell soldat espantat, ens dirigim cap a dins el mas desfets, com si tornéssim d'enterrar-lo per segon cop i encara llegíssim:

Miguel Estalrich y Malet, Pinell de Bray, 17 Junio 1920 –
Sierra de Pándols, Febrero 1938

Drea

Encara no hem tingut temps de travessar el porxo que el Dic es posa a bordar molt fort, l'aviram s'esvalota i sentim les sirenes. Reculem amb neguit i ens apressem cap a la parròquia de Santa Maria, on altres veïns també corren a l'aixopluc. La Maria seu com pot damunt sacs de runa al costat d'aquell recluta xuclat de galtes amb dos solcs com de trinxera. Aquí, Quelet, en un dels atacs vaig aprofitar —sempre duc paper i *plumilla*— per escriure't:

Gener del 1938.

Estimadíssim Quelet, entenem lo desig del prompte retorn que ens comentes en anteriors cartes, però no vulgues córrer, l'enyor és a vegades més fort que tot lo món i ens alegra immensament saber que estigues bé, però ara com ara cal ser prudents, aquests temps són plens d'amargor. Quan sonen les sirenes ens quedem sense llum i en plena foscor intentem sobreviure. Passem moltes nits al refugi de la parròquia, però tot i que no t'has d'amoïnar per naltros, la teua mare i jo creguem fora millor que t'esperasses a tornar. Lo poble fa llàstima, està tocat de mort i al carrer de dalt han fet una carnisseria. Sabem que Pàndols, a hores d'ara, és més segur que lo poble, i coneixes la serra com lo palmell de la mà. Les notícies aquí baix ens arriben amb comptagotes, però no són optimistes i ja es parla de més de mil baixes. Amb tot, no defallim i restem amatents i quan les coses es calmen esperem amb la mateixa ànsia el teu retorn. Se m'acaba el paper i el ble de l'espelma s'apaga. La mare ha quedat adormida al meu costat, tapada amb una manta. Segur que demà, amb la llum de dia, veurem les coses d'una altra manera, però no et volem pintar de color de rosa lo que no ho és.

Amb tot lo nostre amor, los teus pares que t'estimen.

De retorn al mas, després d'esperar l'esclat de la darrera bomba com un alleujament, entrem a la cuina i fem seure el soldat a l'escó. Li oferim un plat d'escudella, que menja amb avidesa famolenca, com si fos el primer cop que ho fa. Però a mig plat s'ennuega, queda ajagut damunt la taula i la gorra li rodola per terra. Li donem de beure del càntir per fer-lo tornar en si i el pugem com podem cap al llit on dormies tu, Quelet. Dorm vestit fins l'endemà. A trenc d'alba, el cant matiner del gall s'endinsa en el son del soldat, que el confon amb la corneta i es desperta sobresaltat. Baixa sense esma fins a la cuina i li oferim esmorzar, però fa que no amb el cap. Replega el sac i es dirigeix cap a la porta per marxar, però abans la Maria l'atura i, amb veu trencada, li implora: "No te'n vagis, Quelet!, que ja et vam perdre un cop!" "No, Maria, no és el nostre!", li dic, però ella, abismada en algun somni, fa que no em sent i reprèn les paraules: "M'escriuràs..., fill meu?" I aquell noiet, que a penes s'aguanta dret, s'atansa fent tentines cap a la Maria i, a cau d'orella, li diu: "T'escriuré, mare." I tot seguit arrenquem a plorar.

ÍNDIX

OBRA GUANYADORA

... ets tu	5
<i>Toritaka Tokumei</i>	

FINALISTES

El crim perfecte (menció especial)	13
<i>Jaume Pàmies i Blanes</i>	
Les campanades de les dotze	21
<i>Etna Miró</i>	
Soldat ignot.....	29
<i>Carme Jurado Sayós</i>	
El dia en què es van conèixer	37
<i>Sergi Fernández Esteban</i>	

Dona-li corda	43
<i>Marta Grau Repullo</i>	
La gata Christie	47
<i>Pau Matias-Guiu Martí</i>	
El cargol.....	57
<i>Toni Alcázar Salas</i>	
L'èxode	65
<i>Fiona Sarola Lozano</i>	
Mirko.....	73
<i>Mònica Llorens Pont</i>	
Divuit	79
<i>Ivet Yagües Bosch</i>	
La llista.....	87
<i>Manel T. Gavalda</i>	
Acord	95
<i>Berta Bas</i>	
Carreteres perdudes	101
<i>Rosa Gurrera</i>	
No és el nostre, Maria!.....	109
<i>Anna Figueras Adell</i>	

Les il·lustracions d'aquest llibre han estat realitzades per l'alumnat
de segon del CFGS d'Il·lustració de l'Escola d'Art
i Disseny de la Diputació de Tarragona